

УВОД

Предмет на настоящата записка са Инвентаризация, Горскостопански план, План за дейности по опазване на горите от пожари и информация за защитените зони от екологичната мрежа Натура-2000 за горските територии и земеделски територии, придобили характера на гора, в района на дейност на ТП ДГС "Тутракан". Територията на стопанството се простира върху цялата територия на община гр.Тутракан и част от територията на община гр. Главиница – област Силистра.

Разработката е направена след извършени теренно-проучвателни работи през лятото и есента на 2013 г.година, от лесоустройствена група при „КАВЕКО инженеринг“ ООД – София. Извършена е цялостна инвентаризация за съставянето на нов горско-стопански план на база „Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България" – 2011г.

Типовете горски месторастения са картирани въз основа указанията дадени в "Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения (биотопи) и определяне на бъдещия състав на дендроценозите" от 2011г.

За определяне на типовете природни местообитания и тяхната площ в обхвата на ТП ДГС „Тутракан” е ползвано „Ръководство на определяне на местообитания от европейска значимост в България” от 2005 г.

Глава I – направен е анализ на природните условия и типовете горски месторастения в района на стопанството и е изчислен еколого-икономическия ефект от предвидения бъдещ състав на насажденията, определен съгласно типа месторастение.

Глава II – горскостопанския план е разработен на основа инвентаризацията от 2013г., анализа на дървопроизводителните възможности на месторастенията и досегашното стопанисване, като е съобразен със ограничителните режими в защитените зони от екологичната мрежа Натура- 2000. Дадени са насоки за понататъшното стопанисване на всяко насаждение и общо за стопанството, като целта е постигане на максимален качествен и количествен ефект от стопанската дейност. Целта на планираните лесовъдски мероприятия е подобряване защитните, водоохранни и рекреационни функции на гората и увеличение производителността на насажденията. Проектирани са лесовъдски мероприятия в горите държавна собственост.

Глава III – разработен е план за защита на горскостопанските територии от пожари, съгласно чл.136 от Закона за горите за цялата територия на дейност на стопанството, независимо от собствеността на горските територии.

Глава IV – съгласно писмо № 92-82/29.03.2010 г. на ИАГ е направена разработка относно оценка на съвместимостта на планираните в Горскостопанския план лесовъдски мероприятия с предмета и целите на защитените зони, определени, съгласно Закона за биологичното разнообразие и попадащи в европейската екологична мрежа „Натура-2000”.

Неразделна част от горскостопанския план е горскостопанския план, разработен за ловностопанската дейност на стопанството и подвързан в отделен свитък-том II.

Горскостопанския план, плана за ловностопански дейности и плана за дейности по опазването от пожари са разработени въз основа на приети номенклатура, структура и формат на базата данни, работещи в среда на Relatif Database Management Systems – географски информационни системи, позволяващи извършването на комбинирани анализи и произволни справки, както и визуализация и печат на тематични карти.

Срокът на действието им е 10 години (от 01.01.2014 г. до 31.12.2023 г.).

ГЛАВА I

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Природни условия, типове горски местораствения, еколого-икономически ефект

1.1 Име и местонахождение на ТП ДГС "Тутракан".

Държавно горско стопанство "Тутракан" носи името си от най-големия град в този район и негов административен център. с население 8641 души. Отстои на 58 км източно от град Русе, на 62 км западно от град Силистра и на 74 км северно от град Разград. Пристанището му улеснява комуникациите и определя значимото място, което е заемал и заема Тутракан в своето историческо развитие. Градът се намира на 26°36' източна дължина и 44°03' северна ширина. Надморската височина е 13 м. от речния бряг, а платото (равната част на града), разположено на 500 м. от река Дунав, достига 126 м. Общината има 15 населени места с общо население 15 374 жители (01.02.11г.) и площ от 448.35 кв.км.

Територията на дейност на стопанството се намира в Силистренска област и обхваща две общини със следните землищата:

- Община гр. Тутракан, в която се намират землищата на следните 15 населени места: гр. Тутракан, с. Цар Самуил, с. Нова Черна, с. Старо село, с. Шуменци, с. Варненци, с. Белица, с. Сяново, с. Брезница, с. Търновци, с. Антимово, с. Пожарево, с. Дунавци, с. Царев дол, с. Преславци.
- Община гр. Главиница - част, в която попадат землищата на следните населени места: с. Черногор, с. Долно Ряхово, с. Малък Преславец, с. Коларово, с. Зафирово, с. Богданци, с. Косара, с. Дичево, с. Сокол, с. Суходол.

Районът на стопанството е обхванат от добре развита държавна шосейна мрежа, която свързва всички населени места. В посока запад-изток минава шосето Русе-Силистра, от което се отклоняват асфалтирани пътища за Кубрат и Исперих и за останалите села.

Горско стопанство "Тутракан" разполага и с гъсто развита пътна мрежа в горския фонд, като не съществуват недостъпни места за осъществяването на стопанската дейност. Единствен недостатък имат черните пътища, които в дъждовно време стават хлъзгави и трудно проходими поради тежкия механичен състав на почвите.

Общата преценка е, че съществуващата пътна мрежа осигурява нормални условия за пълното усвояване на лесосечния фонд и провеждането на ловните и залесителни мероприятия.

Добре развитите съобщителни връзки също улесняват горскостопанската дейност. Телефонни линии свързват всички населени места в района на стопанството.

Административната сграда на ТП „ДГС Тутракан“ се намира в гр.Тутракан. Територията на горското стопанство е разделена на два горскостопански участъка – I ГСУ „ Тутракан“ и II ГСУ „Зафирово“. Седалището и на двата участъка е в град Тутракан.

В административно отношение ТП ДГС "Тутракан" е териториално поделение на Северно централно държавно предприятие (СИДП Габрово) със седалище в гр.Габрово и е в териториалния обхват на дейност на Регионална дирекция по горите гр.Русе.

1.2 Физикогеографска характеристика

1.2.1 Географско положение

ТП „ДГС Тутракан“ се намира в северозападна Добруджа и представлява отделни, откъснати един от друг комплекси с различна големина, пръснати сред работните земи. Формата на територията на стопанството е неправилна фигура като в посоката север-юг дължината е около 25 километра, а в посоката изток-запад около 45 километра.

1.2.2 Релеф

Релефът е хълмисто-равнинен и еднообразен като в посока север става все по-равнинен и доловете се връзват все по-слабо. Билата са разляти и често преминават в обширни плата, а те от

своя страна преминават в равнини. В таблица №1 е дадено разпределението на дървопроизводителната площ по наклон на терена.

Таблица № 1
Разпределение на дървопроизводителната площ
по наклон на терена

Степен на наклон	Равно 1- 5°	Полегато 6- 10°	Накло-нено 11- 20°	Стръмно 21- 30°	Много стръмно над 30°	Общо
Хектари	5041.7	2442.8	3293.9	252.7	2,4	11033.5
Проценти	45.7	22.1	29,9	2,3	-	100.0

Преобладават равните терени 45.7% от дървопроизводителната площ.

Платовидна част - съставена е от билни равнини, които на север се спускат до р.Дунав. Бреговите земи на р.Дунав на изток от гр.Тутракан са стръмни, възникнали вследствие на срутувания и плъзгане на земните пластове под въздействието на водното течение. На юг от р.Дунав платовидната равнина се състои от няколко суходолия. В по-голямата си част горите са разположени на склоновете, гравитиращи към суходолията, но заемат и част от равнината.Формираните склонове са с различен наклон и степен на овлажняване.

Низинна част - характерна за релефа на запад от гр.Тутракан и е оформена от старо легло на р. Дунав, където реката е отложила наносни материали. В миналото е имало заливания за продължителен период и на места са се образували блата. Сега е построена дига, защитаваща тези земи и те са почти изцяло превърнати в работни земи. Върху тази малка част от релефа е разположена малка част от площта на стопанството, но с изключителна важност за стопанската дейност. Тук принадлежат и няколко дунавски острова - о. Малък Бръшлян, част от о. Джорджеску, о. Радецки, о. Тутракан, о. Пожарево, които непрекъснато променят своята площ вследствие активното въздействие на водата.

Всички острови са с равен терен и при високи води се заливат за продължителен период от време.

Таблица № 2
Разпределение на дървопроизводителната площ
по изложение на терена

Изложение	Площ (ха)	%
Север	3019.4	27.4
Североизток	1521.2	13.8
Изток	1867.9	16.9
Северозапад	987.6	9.0
Общо сенчести	7396,1	67,0
Югоизток	533.8	4.8
Юг	994.8	9.0
Югозапад	763.8	6.9
Запад	1345.0	12.2
Общо припечни	3637,4	33,0
Всичко	11033.5	100.0

В преобладаващата си част склоновете и платата на територията на стопанството са ориентирани на север. Сенчестите изложения преобладават над припечните.

Разпределението на дървопроизводителната площ по надморски височини е показано в таблица № 2.

Таблица № 3
Разпределение на дървопроизводителната площ
по средна надморска височина

Надморска височина	Площ (ха)	%
--------------------	-----------	---

в метри		
1-50	2024.1	18.3
51-100	8130.3	73.7
101-150	679.0	6.2
151-200	200.1	1.8
Общо	11033.5	100.0

Надморските височини са малки, а превишенията незначителни. Преобладават терени с надморска височина от 51 до 100 метра (73,7%). Най-високата точка е при с.Бреница в отдел **129** - 197 м.н.в., а най-ниската в отдел **1** - 13 м.н.в.

Релефът има съществена роля за формиране на типовете горски месторастения. Ниските надморски височини, преобладаващите сенчести изложения и малките наклони на терена са предпоставка за предимно богати и средно богати, свежи месторастения.

1.2.3 Хидроложки условия

В района на стопанството теренът се състои от две различни части, а именно река Дунав и суходолия.

През пролетния сезон ивицата между дигата и брега на р.Дунав се заливат за различен период от време през всяка година. През останалото време нивото на подпочвените води се колебае от 0.5 м. до 3.5 м.

Останалата част от терена е пресечена от суходолия. По-големи дялове са Пожаревския, Долноряховския, Малък Преславец, Дълбокия дол, Дългия дол. Всички долове гравитират към р.Дунав, те са безводни и само при по-големи валежи и при топене на снега през тях протича вода.

Източник на почвена влага за горско-дървесната растителност са падащите валежи. От основно значение е дебелината на снежната покривка, която е важен фактор за растежа на насажденията. Неравномерното разпределение на валежите през годината се отразява неблагоприятно върху производителността на дървостойките.

1.2.4 Геоложки строеж и петрографски състав.

Геоложкият строеж и петрографски състав в района е еднообразен. Лъосът, лъосовидните глини, пясъчливите варовици и речните наноси с долнокредна, терциерна и кватернерна възраст заемат цялата територия. Дебелината на лъосовия пласт е значителна и на места достига до 40 метра.

Лъосът и лъосовидните образувания припокриват варовиците. Състои се от дребни кварцови пясъчинки, примесени с фини глинести частици, слюди и др. Лъосът има бледожълт цвят, голяма поръзност и водопропускливост. В геоморфологично отношение най-отдолу лежат конгломерати и едрозърнести пясъчници, над тях се намират варовити мергели, които преминават във варовити пясъчници и варовици от Баремския слой. Над Барема са се наслоили варовици от по-горните етажи на Долна Крета, от които са изградени склоновете на Дългия дол около селата Белица, Бреница, Старо село и местността Бобла.

На места по стръмните склонове на доловете варовиците и мергелите излизат на повърхността и създават условия за образуването на обикновената рендзина.

Холоценските наслаги в района на ДГС "Тутракан" са формирани край река Дунав - бреговата ивица на запад от града до с. Бръшлян. Това са фини дребнозърнести или едрозърнести пясъци и чакъли, примесени със сиво до червеникави глини, донесени от реката в началото на Кватернера и наслоени върху заливаемата тогава ивица на реката. Река Дунав и сега продължава да отлага голямо количество наноси върху вече оформената речна тераса и островите.

Скалните образувания благоприятстват развитието на дървесната растителност. Представа за разположението на скалните типове дава приложената карта на геоложките формации.

1.4 Климатични условия

Климатичните условия са от особено значение за формирането на отделните типове месторастения. Закономерните изменения на климата във вертикална посока водят до закономерни изменения във видовия състав, производителността на насажденията и очертават горскорастителните пояси и подпояси.

Според класификационната на Събев и Станев „Климатични райони на България и техния климат”- 1963г. територията на ТП „ДГС Тутракан” се намира в Европейско-континенталната климатична област, Умерено-континенталната климатична подобласт, Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Температурата на въздуха е важен фактор, който определя характера на въздушните маси и оказва влияние върху промените на останалите метеорологични елементи. Този район обхваща най-ниските части от Дунавската равнина, като южната му граница е на около 40 км от р.Дунав. Теренът обхваща широки речни долини и ниски хълмисти и плоски възвишения между тях.

Откритостта на Дунавската хълмиста равнина на север създава условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради което зимата тук е най-студена, пролетта настъпва рано и е сравнително хладна, лятото е много горещо, а есента е по-топла от пролетта.

Средните месечни и годишни температури на въздуха са показани в таблица № 4.

Таблица № 4
Разпределение на средните месечни и годишни температури на въздуха

температурни условия (°C)						
месец				средно годишно	абсолютни температури	
I	IV	VII	X		максимум	минимум
1.8°C	12.6°C	23.4°C	12.3 °C	21.6°C	40°C	-12.5°C

Средната температура за януари се движи между -1.5° и -2.5°. Най-топлия летен месец е юли, когато средната температура на въздуха е около 22-24°.

Зимните застудявания са придружени с чести ветрове с посока главно от североизток и север. Те оказват известно влияние върху отклонението на дунавските води на дясно което е една от причините за по-интензивно рушене на българският бряг. Средната годишна скорост на вятъра е 2.3 м/сек.

Таблица № 5
За средните дати на началото и края на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 5° и 10°

Пролет		Есен	
Начало		Край	
над 5°C	над 10°C	под 10°C	под 5° C
10 III	5 IV	27 X	20.XI

Във връзка с продължителността на вегетационния период, важен климатичен показател е устойчивото задържане на средната денонощна температура на въздуха над 5° и над 10°C. Данни за това са представени в таблица № 5.

Продължителността на периода обхващащ дните с температура на въздуха над 5°C е почти 8 месеца, а активният вегетационен период със средни денонощни температури над 10°C – 6 -7 месеца. Средно към 25-30 октомври температурата на въздуха спада под 10°, а първите есенни мразове настъпват след 15 ноември. Вегетационният период е около 190-200 дни.

При оценка на температурата от особено значение е и определянето на средната и крайна дата на последният пролетен и на първият есенен мраз и средната продължителност на свободното от мраз (без слани) време е 230 дни.

Стойностите на валежните суми са посочени в таблица № 6.

Таблица № 6

Разпределение на количество на валежите по сезони

Климатичен район	зима XII, I, II	пролет III, IV, V	лято VI, VII, VIII	есен IX, X, XI	годишна валежна сума	месеци с макс. валежна сума	месеци с мин. валежна сума
	количество валежи в мм						
0–200 м н.в.	130	158	183	138	610	VI	II-III

За Дунавското поречие общата годишна сума на валежите е много малка - около 610 милиметра. Максималните валежи са през юни - около 70 мм., а минималните, през септември и февруари – 30/35 милиметра. Сумата на валежите през зимния сезон е най-малка – 85/120 мм. Валежите през пролетта са малко по-големи от тези през зимата и достигат 125/160 мм. Валежите през летния сезон са най-обилни – 150/220 мм., но поради високите температури на въздуха твърде често повърхностния почвен слой остава с много малко влага. През есента сумата на валежите намалява и е около 115/145 мм.

Снежната покривка е неустойчива, образува се в началото на декември. Въпреки студената зима, благодарение на малката надморска височина и бързо нарастващия ден пролетта настъпва рано.

Благоприятното въздействие на фьона за по-ранното развитие на листата на широколистните дървесни видове често се прекъсва от късни мразове, а мокрите снеговалежи причиняват снеголоми. Характерни за ранното настъпване на пролетта са късните пролетни мразове, които са възможни до към 20 април.

През втората половина на лятото и началото на есента продължителните засушавания са често явление. Тези особености на климата имат отрицателно въздействие върху горската растителност.

Резкият контраст между зимните и летните топлинни условия и режима на валежите характеризират климата като подчертано континентален.

От данните за климата - температура на въздуха, валежи и динамиката на климатичните показатели, както и малката надморска височина са причина за формирането на ограничен брой типове месторастене.

Климатичните условия създават предпоставки за създаването на нови горски култури, естественото възобновяване и растежа на младите насаждения. Необходимо е да се дава предимство на пролетното залесяване с цел да се намалят до минимум загубите от мразоизхвърлянето. Залесяването да се извършва със стандартни фиданки и културите да се отглеждат през пролетните месеци за да укрепнат преди настъпване на евентуални засушавания през август и септември. Поради опасност от снеголоми е желателно редовно извеждане на отгледните сечи.

1.5. Почви

Съгласно таксономичния списък на почвите в Р. ългария и разработената Класификацията от 1990 . по ФАО на територията на ТП „ДГС Тутракан" са установени следните основни почвени типа: алувиално ненаситена (алувиална почва), алувиална наситена (алувиално-ливадна), блатна наситена (ливадно-блатна), обикновен чернозем (излужен чернозем) и обикновена рендзина (хумусно-карбонатна). Разпределението на дървопроизводителната площ по типове и видове почва е както следва:

Таблица № 7

Разпределение на дървопроизводителната площ по тип и вид горска почва

Тип и вид горска почва	Площ (ха)	%
Алувиална	930.9	8.4
Алувиално - ливадна	301.5	2.7
Ливадно-блатна	263.3	2.4
Излужен чернозем	9106.0	82.5
Сива горска обикновена	81.7	0.8
Сива горска тъмна	312.7	2.8
Ренджини	37.4	0.4
ОБЩО	11033.5	100.0

Преобладаващо разпространение има излужения чернозем – 84,5%, следван от алувиалните почви – 11,1%.

Дълбочината на почвата е съществен морфологичен признак и е от решаващо значение за определяне на типовете месторастения. Разпределението на залесената дървопроизводителна площ по дълбочина на почвата е както следва:

Таблица № 8
Разпределение на дървопроизводителната площ
по дълбочина на почвата

Дълбочина на почвата	Твърде плитка до 15 см	Плитка 16-30 см	Средно дълбока 31-60см	Дълбока 61-120 см	Много дълбока над 120 см	Всичко
Хектари	-	61,3	773,3	4901,4	5297,5	11033.5
Проценти	-	0,6	7,0	44,4	48,0	100,0

В района на стопанството преобладават много дълбоките почви /48.0%/, следвани от дълбоките /44,4%/.

За определяне на лесорастителните свойства на почвите са заложени 9 почвени разрези при предишните устройства и един почвен разрез през устройството от 2004г. за характеризиране на месторастене Д2,3(3).

При лабораторния анализ са определени: механичен състав по Рутковски, съдържание на хумус по Тюрин, общ азот по Келдал и киселинността на почвата.

За характеризиране на почвеното богатство по тип почва са използвани средноаритметичните данни за съдържанието на хумус, азот и физична глина, дадени в Таблица № 9.

Таблица № 9
за съдържанието на хумус, общ азот и физична глина на типовете почва

почвен тип	х у м у с			общ азот на 100 мг почва			физическа глина (0,01 мм) в %			pH	
	х о р и з о н т и										
	А	В	С	А	В	С	А	В	С		
Алувиална наситена	2.10	1.90		0.110	0.095		19.00	22.0		6.40	
Обикновен чернозем	2.70	0.75		0.207	0.060		22.60	20.89			
Обикновена ренджина	2.71	0.68		0.160	0.040		26.25	24.0			

За отделните почвени типове и видове може да се направи следната характеристика:

1.5.1 Алувиални (наносни) почви

Това са млади почви които се образуват от съвременните речни наноси. Почвообразователният процес в заливните крайбрежни и островни земи протича върху наносните материали на реката и под влияние на влаголюбивата дървесна храстова и тревна растителност. Съществено влияние в тенденциите за формиране на едно или друго почвено образувание с интразонален характер на ареала оказват водните заливания и подпочвените води, които от своя страна зависят от измененията на микрорелефа. В съответствие на това, по Дунавското крайбрежие и островите са формирани основните и най-важни почвени типове, които се образуват при подобни условия – алувиални ненаситени (алувиални), алувиално наситени (алувиално-ливадни) и блатни наситени (ливадно-блатни) с различни преходи между тях.

Алувиални ненаситени почви (алувиални почви) - тези почви са образувани край река Дунав в резултат на дългогодишно отлагане на влачените материали. Обхващат островите и бреговете земи на река Дунав. Характеризират се с неопределена морфологична диференциация (няма обособени генетични почвени хоризонти) и обикновено са глинесто-песъчливи до тежко песъчливо-глинести с преобладание на пясъчна механична фракция. Отличават се с добра аерация и порьозност, която поради характера на морфологичната диференциация на почвеният профил варира в доста широки граници. Тъй като хумификацията при тези почви въпреки доброто потенциално богатство на почвеният субстрат, се нарушава периодически от натрупването на млад алувий, хумусният хоризонт при тях е най-слабо изразен. Алувиално ненаситените почви на островите и крайбрежието заедно с преходните към тях алувиално наситени почви, при които се наблюдават наченки на почвообразователен процес, заемат относително най-високите и изпъкнали части на микрорелефа, поради което и заливанията тук са по-краткотрайни. Тези почви са умерено влажни. Подпочвените води се откриват най-ниско в зоната на тези почви – около 4/4,5 м.

Алувиални наситени почви (алувиално-ливадни почви) обхващат островите и бреговете земи на река Дунав. Разгледани морфологически в сравнителен аспект, те се различават от предходните почви с по-ясно оформения си и доста мощен (50-60 см) структурен, тъмно обогрен хоризонт. В дълбочина почвеният профил запазва наносният си характер. Друга отличителна черта на тези почви, са белезите на протичащия ливаден процес, който тук освен чрез напредналата хумификация се изразява и в наличието на ръждивосиви глееви петна и прослойки в долните почвени слоеве, и който протича под влияние на подпочвените води. Подпочвените води са средно високи – около 2.5/3 м от повърхността. Те са много дълбоки, свежи, влажни и мокри в зависимост от продължителността на водните заливания. Имат неутрална до слабо алкална реакция. Хумусното съдържание и азотното съдържание не са високи, но поради мощния си профил и благоприятния воден режим са много плодородни. Тук се срещат преди всичко високопроизводителни клонове тополи, насаждения от бели тополи и върбови насаждения.

1.5.2 Блатни (глееви) почви

Блатни наситени почви (ливадно-блатни почви) - развиват се при условията на продължителна преовлажненост. Обхващат най-ниските и вдлъбнатите части на микрорелефа. Характеризират се с най-добре оформен генетически и морфологически профил. Почвообразуването протича през по-голямата част от годината при анаеробни условия, при което се осъществява натрупването на повече органични наносни материали а наличието на по-високи подпочвени води обуславя специфичните за тях процеси на оглеяване по цялата дълбочина на профила. Хумусният хоризонт който почти винаги е оглеен, варира по мощност в много широки граници, но общо взето е най-мощен, най-добре хумифициран, черно-сиво обогрен и обикновено диференциран на два подхоризонта. Механичният състав на тези почви е най-тежък, имат влошени условия на аерация и най-голямо уплътняване. Потенциалното богатство на хумус в тези почви е значително. На тях с успех се развиват преди всичко насаждения от черна тополя и върбови насаждения.

1.5.3 Черноземи

Обикновен чернозем (излужен чернозем) се е образувал предимно под дървесни растителни формации, редувани с тревни площи. Почвообразуващите скали са главно льос, льосовидни материали и варовик. Профилът им е дълбок над 2 метра, количеството на хумуса е 2-4%, общият азот е над 0.2%, което показва добра запасеност с хранителни вещества. рН е от 5.7 до 7.6, т.е. излужването е различно изразено. Механичният състав е средно песъчливо- глинест.

Профилът е от типа *ABC*. Месторастенията върху този почвен тип са богати и подходящи за създаване на високопроизводителни дъбови, липови, ясенови и др. насаждения. Създадените култури също показват много добро развитие, като само акациевите култури на по-плитки почви и варовити терени, страдат на места от хлороза.

1.5.4 Рензини

Обикновената рендзина (хумусно-карбонатни почви) няма съществено значение за района. Развита е върху варовита скална основа, предимно средно дълбоки, средно каменливи, свежи до сухи. Характеризират се със сравнително високо хумусно съдържание, пълен почвен профил или от типа *AC*. Тези почви са потенциално твърде богати, но наличността на много калций често имобилизира хранителните вещества, поради което са със средно и ниско плодородие. Дървесните видове, които понасят карбонатите и могат с успех да се развиват върху тези почви са церът, благуна, черния бор, махалевката, гледичията и др.

Представа за пространственото разпределение на различните почвени типове се добива от приложената почвена карта.

1.6. Ерозия

Земите от горския фонд в района на стопанството са добре облесени и ерозионни процеси практически липсват. Ерозията се проявява под формата на площно повърхностно измиване или отнасяне на плодородния почвен хоризонт. Линеината ерозия се проявява ограничено върху по-стръмните части от горския фонд и под активното въздействие на водното течение на река Дунав в определени участъци на запад от гр.Тутракан. При високи води се наблюдава подравяне и срутване на брега, дори и там, където е залесено с топола.

При заливните крайдунавски месторастения особен интерес представляват т.нар. заемни ями, покрай дигите от които е взета почвата на дълбочина 1-2 м за насипването им. Тези ями заемат доста голяма част от крайбреговите заливни земи и имат различно положение спрямо средното ниво на Дунав. Тук водата се задържа продължително време, поради което по-голяма част от ямите и досега са незалесени.

За подобряване на защитата и укрепването на дигите от високите води на реката , се препоръчва и частични залесявания в заемните ями, (където терена позволява) с клонови върби при схема 3 м X 3 м.

1.7 Растителност

Горската растителност е представена от три основни групи насаждения:

- естествени издънкови насаждения от сребролистна липа, цер, благун, зимен дъб, габър, клен, келяв габър и др., които представляват основната част от дървесните запаси.
- интензивни култури от топола в ивицата между р.Дунав и дигата на реката.
- култури - главно от сребролистна липа, акация, гледичия, червен дъб, полски ясен, планински ясен, явор, шестил, черен бор, смърч и други.

Срещат се следните храстови видове: глог, леска, дрян, бърз, шипка, трънка, птиче грозде, аморфа и др. От полухрастите се среща къпината.

Основните дървесни видове, даващи облика на естествената горска растителност са акацията, тополата, сребролистната липа и церът, заемащи над 62% от площта на стопанството.

В по-дълбоките панини и около доловете се срещат чисти и смесени с клен и цер габъррови дървостой, които са с висока производителност.

На територията на стопанството са създадени обширни комплекси от широколистни култури. Основните дървесни видове, използвани в залесителната практика са акацията, сребролистната липа, червения дъб, ясена, явора. Черборовите култури са създавани след реконструкция и на голи площи върху по-бедни месторастения. Липовите култури са предимно чисти с незначително участие на черен бор, а акациевите култури са създавани предимно след изкореняване на стария дървостой.

1.8 Типове месторастения

Типът месторастение се разглежда като основна таксономична единица, възникнал под въздействието на климатичните, почвените, хидрологичните и релефни условия за даден район. В този аспект горското месторастение представлява определена горска площ с еднакъв лесорастителен ефект.

При относително еднороден климат типовете месторастения се определят на базата на разнообразието на генетичния тип почва.

За района на ТП „ДГС Тутракан“ са определени 13 типа горски месторастения, посочени в Таблица № 10.

Таблица № 10
Разпределение на дървопроизводителната площ
по типове месторастения

№	Тип месторастение	Обозначение	Площ ха	%
М Мизийска горскорастителна област, подобласт - Лудогорие				
М-I Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0 – 600 м.н.в.)				
М-I-1 Подпояс на заливните гори край р.Дунав (0-600 м.н.в.)			1493.2	13.6
1	Заливно, много влажно на алувиална и блатна (наситена) почва	СД4 (1)	73.9	0.7
2	Заливно, влажно на блатна (наситена) почва	С3 (2)	259.2	2.3
3	Заливно, свежо до влажно на алувиална (наситена) почва	Д2,3 (3)	877.6	8.0
4	Заливно, свежо на алувиална (наситена) почва	С2 (4)	248.6	2.3
5	Отводнено, свежо без заливане на блатна (наситена) почва	Д2 (5)	33.9	0.3
М-I-2 Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори в Лудогорието (0 – 400 м.н.в.)			9492.7	85.9
11	Долинно, свежо до влажно на обикновен чернозем	Д2,3 (11)	159.8	1.4
12	Равнинно свежо на обикновен чернозем	Д2 (12)	1792.1	16.2
13	Равнинно и на склонове сухо на обикновен чернозем	Д1 (13)	3601.5	32.6
14	Свежо на склонове на обикновен чернозем	СД2 (14)	2876.7	26.1
15	Сухо на склонове на обикновен чернозем	С1 (15)	1062.6	9.6
М-I Интразонални месторастения			47.6	0.5
121	Свежо на обикновена рендзина	С2(121)	8.2	0.1
122	Сухо на обикновена рендзина	АВ1(122)	30.6	0.3
131	Група сухи до свежи месторастения на ерозирана почва (I.II.III степен)	В1,2 (131)	8.8	0.1
Всичко			11033.5	100,0

М. Мизийска горскорастителна област, Подобласт - Лудогорие

М-І. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори /0-600 м.н.в./

М-І-1. Подпояс на заливните гори край р.Дунав /0-600 м.н.в./

СД 4 (1) - Заливно (типично върбово месторастение), много влажно на алувиална и блатна наситена, много дълбока почва - заема относително малка площ от 73,9 ха или 0,7% от дървопроизводителната площ на стопанството.

То обхваща земите с най-продължително заливане по островите на река Дунав и по бреговете в близост до водата, разположени между средното ниво на Дунав (0) и +1-метровата изолиния спрямо средното ниво. Продължителността на заливанията е 4-6 месеца и често се образува ледоход.

Почвите са алувиални ненаситени и наситена блатни, с добре оформен генетичен и морфологичен профил. През по-голямата част от годината образуването на почва протича при анаеробни условия при които се осъществява натрупване на повече органично вещество. Огледването е по-цялата дължина на профила.

Хумусният хоризонт е оглеен и по мощност варира в широки граници /35-135 см/. Механичният състав на тези почви е тежък (леко глинест) с преобладаване на едропраховидната и особено праховидната механична фракция. Формиралите се почви, са много дълбоки, влажни до мокри, средно песъчливо-глинести, добре запасени с хумус и общ азот. Съдържанието на хумус в горните хоризонти достига 3,67% и повече, а в долните до 2,28%. Реакцията на почвата е неутрална /рН е около 7/.

Ливадно-блатните почви заемат най-ниските части от микрорелефа в островните крайбрегови земи.

Подпочвените води са на дълбочина средно около 1м, като през засушливия летен период спадат до 2м. Поради плитки подпочвени води, продължителното заливане и тежък механичен състав, алувиалните и наситено блатните почви са с влошени водно-физически свойства и са неблагоприятни за отглеждането на евроамерикански тополи. Те обаче са много подходящи за растежа на дървовидните върби и на тях трябва да се разчита при усвояването на продължително заливните месторастения.

Тук се срещат предимно естествени върбови насаждения, смесени с бяла и черна тополя, полски бряст, полски ясен. Повсеместно се среща аморфата, достигайки до 100% покритие. За в бъдеще е целесъобразно отглеждането на клонови върби с производителност І бонитет.

Сз(2)- Заливно (върбово-тополово месторастение), влажно на блатна наситена, средно дълбока почва - площта на това месторастение е 259,2 ха, което е 2,3% от дървопроизводителната площ.

Това месторастение обхваща заливните земи, разположени между +1-метровата и +2-метровата изолиния спрямо средното ниво на Дунав и спада също така в зоната на продължителните водни заливания. Продължителност на заливанията е 2-4 месеца.

Като сравнително ниско това месторастение също е застрашено от ледови явления.

Почвите са блатни наситени, описани при типичните върбови месторастения с преход към следващият почвен тип – алувиални наситени. Огледването е по-слабо и изместено в по-дълбоките части на профила. Тези почви са средно песъчливо-глинести, слабо алкални, средно богати на хумус и общ азот, средно дълбоки, влажни.

Средното ниво на подпочвените води е на дълбочина 1-2 м, като през засушливия период на лятото спадат до 3,5 м. По отношение на почвеното овлажняване това месторастение е също преходно.

Разпространени са предимно естествени насаждения от бяла върба, бяла тополя, черна тополя, полски бряст и полски ясен, както и култури от тополя. Евроамериканските тополи може да се култивират само в по-високите части към +2 м над средното ниво.

В бъдеще, предимство ще се дава на хибридните тополи, а покрай брега ще се създават защитни ивици от върби.

Д2,3(3) - Заливно (типично тополово месторастене), свежо до влажно на алувиална наситена, дълбока и много дълбока почва - типично тополово месторастене заема 877,6 ха, или 8,0% от дървопроизводителната площ.

Среща се по поречието на р.Дунав и островите. Това месторастене, обхващат заливните земи разположени между +2-метровата и +3-метровата изолиния спрямо средното ниво на р.Дунав и спада в зоната на среднопродължителните водни заливания. Продължителност на заливанията 1-2 месеца.

Почвите, върху които се е формирало са алувиални наситени. Това са богати, много дълбоки, песъчливо-глинести, средно запасени с хранителни вещества, свежи до влажни.

Тези земи се заливат обикновено в началото на вегетационния период – март, април, май. Опасност от лед може да има само при високите и много високите води през зимният сезон, което е рядко явление.

Почвите са алувиално-ливадни и имат доста мощен средно 55 см тъмно обогрен структурен хумусен хоризонт. В дълбочина почвеният профил запазва наносният си характер. Тези почви имат белези на ливаден процес, който освен чрез напредналата хумификация се изразява и в наличността на ръждивосиви глееви петна и прослойки в долните почвени пластове. Процесът на оглеяване протича под влияние на подпочвените води. Хумусният хоризонт е по-често тежко песъчливо-глинест, а следващите в дълбочина пластове са леко песъчливо-глинести.

Богатството на алувиално наситените почви е значително. Съдържанието на хумус особено в горния почвен хоризонт е до 4,04%, като в дълбочина намалява рязко от 1,26 до 0,38%. Количеството на общия азот е в съответствие с хумусното съдържание в горния хоризонт до 0,20%, а в дълбочина намалява до 0,09 – 0,02%. Почвената реакция е от неутрална до алкална (рН от 7 до 8).

Месторастенията върху алувиално наситените почви са най-подходящи за евроамериканските тополи за производството на едра дървесина.

Основните култури, които се срещат на това месторастене са от клон И 214 с производителност I-III бонитет.

Аморфата се е настанила трайно под склопа и захрастеността е от 50 до 80%. И в бъдеще ще се разчита на хибридни тополи и на И 214, който се доказва в практиката, като най-устойчив и производителен.

С2(4) - Заливно, свежо (дренирано тополово месторастене) на алувиална наситена, средно дълбока почва - заема 248,6 ха или 2,3% от дървопроизводителната площ на стопанството.

Това месторастене обхваща земите разположени между 3-метровата и 5-метровата изолиния спрямо средното ниво на р.Дунав и спада в зоната на краткотрайните водни заливания. Обикновено се заливат през април и май, като по-високите части се заливат много рядко. Разпространено е по бреговата ивица между дигата и реката. Продължителност на заливанията е до 1 месец.

Почвите са обикновено алувиални наситени с неопределена морфологична диференциация и в зависимост от вида на отложения материал са глинесто-песъчливи до тежко песъчливо-глинести, предимно с пясъчна механична фракция. Формирането на хумусен хоризонт със средна мощност до 35 см се наблюдава по-рядко, тъй като процесът на хумификация въпреки относително доброто потенциално богатство на почвения субстрат периодически се нарушава от натрупването на млад алувий. Съдържанието на хумус в най-горния слой, може да достигне 3,1%,

а в по-долните – от 0,2 до 1,3%. Съдържанието на общ азот достига съответно до 0,08 – 0,15% и от 0,01 – 0,09% в по-долните части. Почвената реакция е неутрална или алкална (рН от 7 до 9).

И това месторастение е заето с различни хибридни тополи с производителност I-III бонитет. При залесяването и в бъдеще ще се използват главно И-214, И-45/51 в схема 5x4, като се очаква производителност I-II бонитет.

Д2(5) - Отводнено, свежо (крайдунавско отводнено месторастение, бивши блатата) на блатна наситена почва - заема 33,9 ха или 0,3% от дървопроизводителната площ на стопанството.

Отводненото крайдунавско месторастение заема отводнените площи непосредствено до изградената дига на р.Дунав. То обхваща заливания в миналото терени. Продължителност на заливанията само с инфилтрирани води, при високо ниво на р.Дунав е 2-3 месеца.

Това е особен тип месторастение, с данни на крайречните, но земите тук не са положени на периодични ежегодни заливания, с общо взето плитки подпочвени води и блатни наситени почви, богати на хранителни вещества, но уплътнени. Това е една тясна ивица близо до дигите с плитка подпочвена вода. Тази ивица би могла да се залеси с евроамерикански тополи. Трябва да се има в предвид обаче, че през пролетта водата тук е много плитко или излиза на повърхността, а през втората половина на лятото почвата изсъхва на значителна дълбочина. Месторастенето е средно благоприятно за отглеждането на тополи.

М-I-2 Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0 – 400 м.н.в.)

Д2,3 (11) - Долинно, свежо до влажно на обикновен чернозем - заема площ от 159,8 ха или 1,4% и е разпространено в падините. Формирано е върху излужен чернозем.

Почвите са много добре овлажнени, средно пясъчливо-глинести, много дълбоки, което ги определя като богати.

Естествената растителност се формира от смесени насаждения от клен, габър, сребролистна липа, както от култури от акация, ясен, сребролистна липа, явор и тополи.

Предвижда се при бъдещото стопанисване на това месторастение да се залесява с ясен, явор в комбинация с габър, сребролистна липа и акация. Тъй като месторастенето е нетипично за тополя, в бъдеще съществуващите култури следва да се подменят с други дървесни видове.

Д2(12)-Равнино, свежо на обикновен чернозем – месторастение с добри лесорастителни свойства, заема площ от 1792,1 ха или 16,2% от дървопроизводителната площ.

Среща се на полегати склонове със сенчесто изложение и равнини върху излужени черноземи. Почвите са богати и дълбоки. Данните сочат средна запасеност с хумус и общ азот, но богатството се обуславя не толкова от количеството на хумуса и общия азот, колкото от мощния почвен профил. Механичният състав е най-често средно пясъчливо-глинест, а почвената киселинност е неутрална до слабо алкална.

Наличната растителност за това месторастение е разнообразна по състав и произход и включва следните дървесни видове с различна производителност: сребролистна липа, цер, летен дъб, планински ясен, габър, червен дъб, акация, и с единично участие на клен, полски ясен, както и тополи.

Обликът на насажденията в бъдещият оптимален състав на гората ще се дава от сребролистната липа, цера, летния дъб, червения дъб, планинския ясен, акацията и в по-малка степен от габъра, шестила. Това ще са предимно високобонитетни дървостои от I-II бонитет.

Д1(13) - Равнино, сухо на склонове на обикновен чернозем – това е най-разпространеното месторастение, заема 3601,5 ха или 32,6% от дървопроизводителната площ на стопанството.

Характерни за неговото разпространение са заравнените плата и полегати склонове с южна компонента върху излужен чернозем. Почвата е дълбока до много дълбока, суха, средно до добре запасена с хумус и общ азот, средно пясъчливо-глинеата, неутрална до слабо алкална реакция на почвения разтвор.

Естествената растителност е представена предимно от издънкови липови насаждения, но се срещат и насаждения от космат дъб, цер и летен дъб. Производителността на насажденията е от III-V бонитет. Малка част от площите е заета от малоценна растителност от келяв габър, мъждрян, космат дъб с производителност V бонитет.

За в бъдеще се предвижда да се запази видовия състав на естествените липови насаждения и на насажденията с преобладание на липа, като при сечите ще се толерират липата, цера, благуна. Културите от акация ще се запазят с изключение на засегнатите от хлороза. На това месторастение са разположени повечето от ореховите култури, които в по-голямата си част са в добро състояние. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои е средно III бонитет.

СД (14) - Свежо на склонове на тъмносива и сива горска почва - заема значителна част от дървопроизводителната площ 2876,7 ха, или 26,1%.

Среща се на наклонени склонове със северна компонента и по-рядко в долната част на склонове с припечно изложение. Данните от почвените профили показват средна запасеност с хумус и общ азот, но благодарение на мощния хумусно-акумулативен хоризонт се осигуряват необходимите хранителни вещества.

Почвите са дълбоки, слабо каменливи, свежи, най-често средно песъчливо-глинести, със средно кисела до слабо алкална реакция на почвения разтвор.

Заето е главно от чисти от сребролистна липа и смесени от сребролистна липа, планински ясен, цер, габър и други издънкови насаждения с много добра производителност. Върху това месторастение са създадени различни по състав култури като акациев, ясенови, от сребролистна липа, от червен дъб, а също и смесени, които показват добър растеж.

С оглед максимално използване лесорастителните свойства на месторастенето сребролистната липа, планинския ясен и червеният дъб ще запазят участието си като основни дървесни видове и в бъдещия оптимален състав. Очаква се производителността им да е висока - II бонитет.

С1(15) - Сухо на склонове на обикновен чернозем - месторастенето заема 1062,6 ха или 9,6% от дървопроизводителната площ.

Терените са наклонени и стръмни с припечни изложения. Почвите са добре запасени с хумус и общ азот, средно дълбоки до дълбоки, средно каменливи, леко песъчливо-глинести, слабо алкални, сухи.

Сегашната растителност от естествен произход включва предимно насаждения със средна до ниска производителност (III-IV бонитет) от космат дъб, цер, сребролистна липа, акация, черен бор, мъждрян, келяв габър.

Обликът на насажденията в бъдещият оптимален състав ще се дава от цера и сребролистната липа в смес с махалебката, гледичията, акацията и черния бор, а количеството на келявия габър ще намалява за сметка на черния бор. Целта е да се създадат дървостои с по-висока производителност II-III бонитет.

М-I- Интразонални месторастения

С2(121) - Свежо на обикновена рендзина - слабо разпространено месторастение, заемащо само 0,1% от дървопроизводителната площ.

Среща се по склоновете на Дългия дол в държавния защитен пояс. Почвата е средно дълбока до дълбока, средно каменлива, свежа. Терените са стръмни до наклонени, а изложенията по-често сенчести.

Наличната горска растителност се състои предимно от култури от акация и гледичия, във влошено състояние предимно IV-V бонитет.

В оптималния бъдещ състав ще участват цер, сребролистна липа и гледичия с очаквана средна производителност III бонитет.

AB1(122) - Сухо на обикновена рендина - заема малка площ 30,6 ха или 0,3% от дървопроизводителната площ, предимно в южната част на м. Боблата и по склоновете на Дългия дол.

Почвата е уплътнена, тежко песъчливо-глинеста, слабо алкална, средно хумусна, плитка, суха, предимно с припечно изложение.

От естествената растителност върху това месторастение са се настанили косматия дъб, келявия габър и мъждряна, които формират чисти и смесени насаждения с ниска производителност.

B1,2(131) - Сухи до свежи месторастения на слабо или средно ерозиран почви (I-II-III степен) - заема много малка територия от 8,8 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ. Настанили са се нископродуктивни насаждения от келяв габър, мъждрян и космат дъб.

Предвижда се да се запази естествената растителност.

3. ДОСЕГАШНО СТОПАНИСВАНЕ

3.1. Кратък преглед на досегашното стопанисване

ТП „ДГС Тутракан“ е образувано през 1952 г. от сливането на две горскостопански единици (ГСЕ) - "Тутраканска" и "Липовска". ГСЕ "Липовска" е включвала държавната гора "Липовска" и горите в землища на селата: Белица, Бреница, Черногор. ГСЕ "Тутраканска" - останалите гори в бившата Тутраканска околия. След обединяването им в едно стопанство те са били обособени като два технически участъка - "Тутракан" и "Липата", със седалище, съответно в гр. Тутракан и с. Стефан Караджа.

Цялостно устройство на горите на двете горско стопански единици е извършено за първи път през 1951 година. До тогава лесоустройствен проект е имала ДГ "Липовска" – 1946г. Преди това за всички гори с изключение на ДГ "Липовска" са били съставени лесоустройствени планове от румънската горска власт през 1937 година във връзка с комасирането на горите в Добруджа. През 1951г. са съставени проекти и за държавния защитен пояс "Дългия дел".

При устройството през 1951г. за картирането на горите са използвани румънски лесоустройствени и кадастрални карти и тези, направени от Министерството на земеделието при земеустройването на Добруджа; бусолно са измерени само измененията и някои подробности. Тогава горите са били обособени в два стопански класа: нискоствъблени и високостъблени. Тъй като горите са били по принцип от издънков произход, към високостъблени стопански клас са били причислени насаждения, на които се е поставяла стопанска цел - превръщане във високостъблени чрез отгледни и групово - изборни сечи и подпомагане на естественото възобновяване или чрез гола сеч на ивици, изкореняване и последващо залесяване. През 1954 г. този метод се отменя и започва пролагането на предложения от проф. Мако Даков метод.

През 1964 г. на ГС "Тутракан" е направено ново устройство. Във връзка с изменените стопански условия и изискванията на лесоустройството тогава, са обособени пет стопански класа в горите със стопанско предназначение: Превръщателен, Липов, Реконструкционен, Акациев и Тополов. В горите със специално предназначение са били обособени "Тополов стопански клас", "Върбов стопански клас" и "Група гори със специално предназначение", в която се включват всички насаждения от други дървесни видове (без тополи и върби).

През 1969 година с РМС №58/13.11.1969г. и протокол за предаване от 28.11.1969 година са предадени на ловното стопанство "Воден – Ири Хисар" към УБО отдели **132 - 249** и пасищни дялове **ХII** и **ХIII** с обща площ 6317.6 ха, с които площта на ГС "Тутракан" значително намалява.

Следващото главно устройство е извършено през 1980г. По време на това устройство са обособени девет стопански класа в горите със стопанско предназначение: Липов, Смесен широколистно-иглолистен, Тополов, Горскоплоден, Акациев, За прерастване, За превръщане на издънкови насаждения в семенни, и За реконструкция. Горите със специално предназначение са групирани по видове гори - иглолистни, широколистни високостъблени, за реконструкция, за превръщане и нискоствъблени.

В рамките на ревизионния период на ГС "Тутракан" през 1980 година е изработен проект за "Тополово-върбово стопанство".

Лесоустройственият проект от 1980г. предвижда извеждането на следните сечи:

- главни сечи - краткосрочно-постепенна (върху 44.9 ха) и гола (върху 1060.5 ха)
- отгледни сечи на площ от 2447.9 ха
- сечи за реконструкция на нископродуктивните насаждения на площ от 844.0 ха.

През 1984 година със заповед №1062/01.08.1984г. се предават на горско стопанство "Дулово" част от **113** отдел, **114**, **115** и пасищен дял **XI**, с което площта на стопанството намалява с 258.3 ха.

През 1991г. със заповед №312/06.V.1991г. ГС "Тутракан" е преобразувано в държавно горско стопанство, което по същество разделя двата вида дейност: лесокултурна и дърводобивна.

Прз 2003г. е извършено поредното лесоустройство на ТП ДГС "Тутракан" – главна лесоустройствена ревизия. За картна основа са послужили топографски карти в мащаб 1:10 000 получени по фотометричен път от карти в М 1: 5 000, а също така са ползвани и аерофотоснимки в М 1:25 000, графичен материал (скици) в М 1: 25 000, изготвени от Управлението за проучване и поддържане нивото на р. Дунав за участъка от реката и прилежащите и брегови земи и съвместени цифрови модели, изработени от общински служби по земеделие.

Устройството е извършено на типологична основа, като е използвана „Класификационна схема на типовете горски месторастения в РБългария”-1983г.

Запасът на зрелите тополови дървостои е установен чрез пробни ленти и пълно клупиране в зависимост от конкретните условия, като са използвани таблиците на Кръстанов, Факиров и др. (1984 г.). За останалите дървесни видове запаса е определен по възприетите растежни таблици.

Общата площ на стопанството според проекта от 2004 г. е 10 913,3 ха, като съобразно функциите които изпълняват горите и земите се разпределя както следва:

Функционална принадлежност	Площ в ха	%
Гори и земи с основно дървообразуващи и средообразуващи функции	8 116,0	74.4
Гори и земи с защитни и рекреационни функции	2 797,3	25.6
ВСИЧКО ПО ЛУП	10 913,3	100,0

В горите основно с дървопроизводителни и средообразуващи функции, са обособени 9 стопански класа съобразно изискванията на нормативната уредба, със следните турнуси на сеч. Мероприятията са съобразени с екологическите условия и природните дадености на района, като целта е разширено възпроизводство на дървесина, при запазване и повишаване устойчивостта на горите и подобряване на техните средообразуващи, рекреационни и украсителни функции.

Стопански клас	Съкр.	Турнус на сеч
1.Иглолистни култури	ИК	60 години
2.Широколистен високоствъблен	ШВ	100 години
3.Горскоплоден	Гпл	60 години
4.Липов високобонитетен	ЛВ	80 години
5.Липов средно и ниско бонитетен	ЛСрН	60 години
6.За реконструкция	Р	с период 40 години
7. Смесен високобонитетен за превръщане	СмВП	80 години (цр-60 години)
8.Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СмСрНП	55 години (цр-35г., здб-50г.)
9.Акациев	А	20 години
10.Върбово-тополов		

В горите със защитни и специални функции са обособени същите условни стопански класове и още два тополов и върбово-тополов брегозащитен.

Стопанисване на тези гори е насочено към повишаване на техните специфични функции. В тези гори ползването на дървесина е второстепенна задача. В **„противоерозионните гори и земи“** (нелесопригодни площи), основната цел е запазване на съществуващата растителност и почвата, а в защитната ивица на р. Дунав - защита на бреговете и почвата от ерозионни процеси. В **„мелиоративните гори и земи“** (държавни защитни горски пояси и полезащитни горски пояси) основната цел е предотвратяване ветровата ерозия, защита на земеделските земи и равномерно разпределение на снежната покривка в междуклетъчните пространства. В **„семепроизводните бази“** целта е да се постигне производство на висококачествени семена от най-важните за района дървесни видове. В **„рекреационните гори и земи“** (лесопарк) предимство е дадено на здравно - украсните функции и създаване на максимално подходящи условия за краткотраен отдых на населението. В **„горите и земите в защитени територии“** основната цел е запазване на естествената растителност и закрилата им.

3.2 Общ преглед на ползването през ревизионния период

3.2.1 Възобновителни сечи

Краткосрочно - постепенна сеч – Била е предвидена в насаждения с пълнота от 0,7 и нагоре, в които до сега не са водени главни сечи или изведената сеч е била с малка интензивност. Общо за десетилетието е било предвидено такава сеч да се води върху 669,4 ха. в стопанските класове: Липов високобонитетен, Липов средно и нискобонитетен, Смесен високобонитетен за превръщане и Смесен средно и нискобонитетен за превръщане, а също така в "защитните и рекреационни гори". През ревизионния период са изведени на площ от 667,5 ха., или изпълнението по площ е 99,7 %.

Групово-изборна сеч - Лесоустройствения проект не е предвиждал такава сеч. През ревизионния период тази сеч е изведена на площ от 181,2 ха.

Гола сеч - Тази сеч е била проектирана основно в акациевия стопански клас, в широколистния високоствъблен стопански клас тази сеч е предвидена в тополови дървостои на нетипични месторастения. Гола сеч е предвидена и в тополовите и върбовите насаждения от групата гори със специално предназначение по бреговата ивица на р. Дунав в зоната "Дига - бряг" и на островите. Освен в тези гори такава сеч е била предвидена и в няколко насаждения от стопанския клас за превръщане и в липовия средно и нискобонитетен стопански клас. Общата площ на предвидените голи сечи е била 2115,8 ха, а изпълнението им е на площ от 14341 ха. т.е. наблюдава се едно изпълнение от 67,7 %.

Гола на малки площи – Била е предвидена в престарели насаждения с пълнота до 0,6, невъзобновени от смесения средно и нискобонитетен клас за превръщане и в акациеви и гледичиеви гори от „защитните и рекреационни гори“. Общо за десетилетието е било предвидено такава сеч да се изведе на площ от 241,2 ха. През ревизионния период такава сеч е изведена на площ от 13,0 ха или изпълнение от 5,4 %.

Котловинно - постепенна - Тази сеч е била предвидена във липови и издънкови габрови насаждения с неравномерен строеж и затруднено естествено възобновяване на площ от 20,7 ха. в стопанските класове: Липов средно и нискобонитетен и Смесен средно и нискобонитетен клас за превръщане, изцяло в горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции. Целта е съчетаване на естественото и изкуствено възобновяване. За ревизионния период такава сеч е изведена на площ от 20,7 ха или на 100 % от предвидената площ.

Площното разпределение на проектираните и изведените главни и отгледни сечи е посочено в Таблица № 13 .

Таблица № 13

**За проектираните и изведени възобновителни и отгледни сечи
за периода 2004-2012 години**

ВИД НА СЕЧТА	по ЛУП	Изпълнено	% от ЛУП
I. ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ			
1. Краткосрочно - постепенна	669,4	667,5	99,7
2. Котловинно - постепенна	20,7	20,7	100,0
3. Групово - изборна	0,0	181,2	
4. За ловни мероприятия	28,3	10,6	37,5
5. Гола	2115,8	1432,1	67,7
5.1. Гола на малки площи	241,2	13,0	5,4
Всичко:	3075,4	2325,1	75,6
II. ОТГЛЕДНИ СЕЧИ			
1. Осветление	132,4	0,0	0,0
2. Прочистка	198,0	174,3	88,0
3. Прореждане	410,5	432,9	105,5
4. Пробирка	376,3	381,1	101,3
5. Селекционна	117,2	117,2	100,0
Всичко:	1234,4	1105,5	89,6
III. САНИТАРНИ СЕЧИ			
1. Санитарна	174,1	122,7	70,4
2. Оформяне на котли	2,5	0,0	0,0
Всичко:	176,6	122,7	69,5
IV. РЕКОНСТРУКЦИЯ			
1. Реконструкция	312,1	164,9	52,8
Всичко:	312,1	164,9	52,8
Общо:	4798,5	3718,2	77,4

3.2.2 Отгледни сечи

С отгледните сечи се цели регулиране състава на горските екосистеми, подобряване състоянието им и увеличаване в перспектива на количеството и качеството на продукцията от единица площ.

През ревизионния период на на територията на Държавно горско стопанство "Тутракан" са били проектирани следните отгледни сечи:

Осветление – Било е предвидено върху площ от 132,4 ха. Не е проведено.

Прочистки – Били са проектирани в склопени култури и насаждения на възраст до 20 г. с пълноти 0,9 и 1,0, а при неравномерен строеж и при 0,8, но само при наличието на гъсти групи (0,9 и 1,0). Интензивността на прочистките е до 30% в зависимост от дървесен вид, пълнота, наклон на терена и тип месторастене. Проектираните сечи за десетилетието са на обща площ от 198,0 ха., а са изведени сечи на 174,3 ха. или изпълнението по площ е 88,0 % .

Прореждане – Било е предвидено в насаждения и култури на възраст между 21 и 40 г., на обща площ от 410,5 ха., с пълнота 0,8 и нагоре, а при неравномерен строеж и при 0,7 само при наличието на гъсти групи (0,9 - 1,0). Изведената сеч през ревизирия период е на 432,9 ха. или наблюдава се изпълнение от 105,5 %.

Пробирки – Били са проектирани в насаждения и култури на възраст над 40 г. при пълнота 0,8 и нагоре при неравномерен строеж и при пълнота 0,7 само при наличието на гъсти групи (0,9 и 1,0). Проектираната сеч е на обща площ от 376,3 ха., а изведената през ревизионния период сеч е на 381,1 ха. или изпълнението по площ е 101,3 % .

Селекционна - предвидена е била в семепроизводствените бази на площ от 117,2 ха, а е изведена през ревизионния период на 117,2 ха. – изпълнена е 100 %.

Сечи за оформяне котли за залесяване - Били са проектирани в изредени млади дървостои с цел да се създадат подходящи условия за попълването им. Предвидената площ е 2,5 ха., но през десетилетието не е водена такава сеч.

Санитарни сечи - били са предвидени в култури и насаждения в които по време на теренно проучвателните работи са били установени повреди на площ от 174,1 ха. През ревизионния период такива сечи са изведени на 122,7 ха. т.е. изпълнение 70,4 %.

Общо за отгледните и санитарни сечи се наблюдава едно изпълнение от 84,7 %, а само за отгледните изпълнението е 89.6 %. Неизпълнението на отгледните сечи по площ се дължи натовата, че са изпълнени по добив.

Реконструкция - Тази сеч е била предвидена в малоценни и нископродуктивни дървостои с обща площ 312,1 ха., а е изпълнена през ревизионния период върху 164,9 ха. т.е. 52,8 %. По лесоустройствен проект е предвидено от сечи за реконструкция да се добива средно по 46 куб. м. стояща маса на хектар, а са отсечени 34 куб. м. Дървесината е била напълно оползотворена, предимно дърва за огрев, с които стопанството е задоволявало нуждите на местното население.

3.2.3 Общ размер на ползването през ревизионния период

Лесоустройственият проект от 2004г. е предвиждал общо ползване от всички видове сечи в размер на 388055 куб.м. стояща маса (с клони). По данни на стопанството през ревизионния период са отсечени общо 389202 куб.м. стояща маса (с клони) т.е. наблюдава се изпълнение на проекта - (100,3%).

Данните за сравнение на предвиденото ползване по лесоустройствен проект и действително отсеченото през ревизионния период по видове сечи е посочено в Таблица №14.

А) Иглолистни гори

Възобновителни сечи – Няма проектиран добив от възобновителни сечи в тези гори. През 2005 г., при изведена гола сеч за дивечова нива са добити 617 куб. м. стояща маса с клони.

Отгледни сечи – Изпълнени са 136.8% При планиран добив от 2320 куб.м са добити 3173 куб.м. Изпълнението по години е неравномерно. Голямата гъстота на иглолистните култури и нормализирането на пълнотата им е довело до преизпълнение от 36.8%.

Санитарна сеч – При тази сеч в тези гори изпълнението е 54,8 % т.е. малко повече от половината, което от своя страна е неблагоприятно за опазването на незасегнатите от болести и вредители останали насаждения. Изпълнение на предвиденото ползване има през 2011 г., а преизпълнение е отчетено само през 2004 г., в размер на 303,1 %. През останалите години на ревизионния период ползване няма на което се дължи неизпълнението на предвиденото ползване по ЛУП.

Б) Широколистни високостъблени (тополи и върби)

Възобновителни сечи - Проектираният добив от възобновителни сечи в тези гори е изпълнен 104,4 % т.е. малко преизпълнен. Най-голямо изпълнение се наблюдава през 2010 г. Или 153,1 %, а най -малко е това през 2004 г. - 44,8 %.

Като цяло преизпълнението от 4,4 % е границите на нормалното и е резултат на добре планираните и изведени сечи в тези гори

В) Широколистни високостъблени (други)

Възобновителни сечи - Проектирания добив от възобновителни сечи в тези гори е изпълнен 101,4 % т.е. също както при предходните гори малко преизпълнен. Най - голямо преизпълнение се наблюдава през 2008 г. – 139,4 %, а най-голямо е неизпълнението през първата година от ревизионния период 2004 г. – 78,5 %.

Отгледни сечи - Тук изпълнението на предвижданията на лесоустройствения проект е 118,4 %. Най-голямо е преизпълнението през 2006 г. - 254,7 %. Като най – голямо неизпълнение се отбелязва ползването от 2007 г., което е в размер на 25,4 %.

Санитарни сечи – Изпълнението на санитарната сеч в тези гори е в размер на 153, 4 %, като най – голямото преизпълнение е в размер на 610, 1 %, отчетено през 2008 г., а поради неизведени санитарни сечи през 2006 г. и 2009 г. тези години се приемат с най – голямо неизпълнение на ползването.

Общият добив в тези гори, през ревизионния период, е в размер на 2884 куб.м., при планиран добив от 1880 куб.м.

Г) Издънкови гори за превръщане в семенни

Възобновителни сечи – През ревизионния период добива от възобновителни сечи в тези гори е в размер на 100,8 % или 0,8 % в повече от предвиденото по лесоустройствен проект. Най – голямо е ползването през 2007 г. – 295,1 %, а през първите две години на ревизионния период такива сечи не са водени.

Отгледните сечи – Тук е отчетено ползване от 172,2 % т.е. преизпълнение с 72,2 %. Неизпълнение е отчетено през 2005 и 2006 г., като през 2005 г. няма ползване, а през 2006 г. ползването е в размер на 74,8 % от предвиденото по ЛУП. Преизпълнение има през всички останали г. като то е най-голямо през 2010 г.- 467,8 %.

Санитарна сеч – Изпълнението на санитарната сеч в тези гори е в размер на 77.3 % или с 21,7 % по – малко от предвиденото. Като най – голямо преизпълнение, в размер на 362,9 %, е отчетено през 2008 г., а поради неизведена санитарна сеч през 2004, 2007, 2011 и 2012 г. тези години се приемат с най – голямо неизпълнение на ползването и основна причина за неизпълнение на предвиденото ползване.

Общият добив в тези гори, през ревизионния период, е в размер на 28556 куб.м, при планиран добив от 25455 куб.м.

Д) Нискостъблени

Възобновителни сечи - Проектирания добив от възобновителни сечи в тези гори е изпълнен 98,2 %. Най – голямо преизпълнение се наблюдава през 2004 г., в размер на 53,3 % повече от предвиденото по ЛУП. Най – малко е ползването през 2007 г., в размер на 67,8 % от предвиденото ползване по ЛУП.

Санитарна сеч - В тези гори тези сеч е преизпълнена с 44,6 %, като преизпълнението е най-голямо през 2007 г. – 884,2 %. Наблюдават се неравномерни добиви и непериодично извеждане на този вид сеч, което води до извода, че тя е водена при нужда на засегнати площи а през 5 г.отревизионнияпериод такава сеч въобще не е водена.

Общият добив в тези гори, през ревизионния период, е в размер на 98.4 %.

Е) Сечи за реконструкция

Планът за реконструкция, по добив на дървесина, е изпълнен едва на 35.4 %. Не са били достигнати годишните предвиждания на лесоустройствения проект, тъй като сечи за реконструкция са водени само през първите 4 г. от ревизионния период. Съгласно Решенията на Националното съвещание от 26 – 27.04.2007 г. в гр. Хисар за “Оценка на горите за за реконструкция в България и перспективи за тяхното стопанисване” дава указания за отмяна на сечите за реконструкция.

Общо от всички видове гори лесоустройствения проект е предвиждал при възобновителните сечи добив на 1 ха (с клони) - 102 куб. м., а са реализирани - 156 куб.м., при отгледните сечи 29 куб. м. на 1 ха (с клони), а са реализирани - 40 куб.м. При санитарна сеч проекта е предвиждал добив на 1 ха (с клони) - 20 куб.м., а са реализирани е 39 куб.м. и при реконструкции са били предвидени на 1 ха (с клони) – 46 куб.м., а са реализирани е 34 куб.м.

3. 3. Възобновяване и залесяване

Възобновяването на зрелите насаждения - естествено или изкуствено е било определено конкретно за всяко насаждение. Естествено възобновяващи се насаждения в района на стопанството почти липсват. С цел да се подпомогне естественото възобновяване е водена предимно осеменителна фаза на краткосрочно постепенната сеч.

В Акациевите насаждения и култури след гола сеч се разчита на естествено издънково възобновяване. След втора и последваща ротация обаче се наблюдава известно намаление на възобновителната способност на пълните и на растежа на новите издънки и намаление на пълнотата.

Лесоустройствения проект от 2004 г. е предвиждал залесяване на площ от 884,4 ха. Сравнение на предвиденото залесяване по насоки на залесяване с действително изпълнените са посочени в Таблица № 33. Данните от таблицата показват едно изпълнение на предвидения обем залесявания 40,1 %. По показателя на "ново" изпълнението е 54,1 % и в "зрели насаждения" – 59,0 %.

Таблица № 16

Извършени залесявания през ревизионния период 2004 - 2013 г.

Година	Залесяване						
	Ново	В зрели насаждения	Реконструкция	Попълване на редини	Всичко	Подпом. на възобнов.	Употребени фиданки
	Редуцирана площ /ха/						хил. бр.
2004	0,8	57,9	1,0		59,7		153600
2005		66,6			66,6		203650
2006	3,6	29,6			33,2		94950
2007	1,2	30,7			31,9		36550
2008	20,5	33,9			54,4		106150
2009		39,8			39,8		40095
2010		18,4			18,4		55560
2011	11,0	21,6			32,6		12000
2012		18,1			18,1		4300
2013		32,0			32,0		3700
Всичко:	37,1	316,6	1,0	0,0	386,7	0,0	706855
по ЛУП	68,6	537,1	260,2	18,5	884,4	10,0	3881100
Разлика +/-	- 31,5	- 220,5	- 259,2	- 18,5	- 497,7	- 10,0	- 3174245

Създадените култури са в сравнително добро състояние. Основните дървесни видове с които е залесявано през ревизионния период са: И-214, цер, червен дъб, сребролистна липа, акация, гледичия и др. Има залесявания и с ела, айлант, зимен дъб и др., но те са малка част от общата площ на залесяване.

Залесяванията се извършват както през есента така и през пролетта. Опитът е показъл, че есенното залесяване е с по-добро прихващане.

Изпълнението на предвидената почвоподготовка за ревизионния период е посочено в Таблица № 16. Както се вижда от таблицата, предвидената почвоподготовка е извършена предимно механизирано.

Използвани са предимно стандартни фиданки, засадани в дупки или цепнатини.

Препорачително е културите да се отглеждат първите три години, пролет и есен. Поради липса на възможност в някои случаи, там където не е приложено отглеждането в максимална степен, има и съответните отражения върху създадените култури.

3. 4. Странични ползвания

Страничните ползвания в района на стопанството имат съществено значение за икономиката на региона. Те ще продължават да се развиват и занапред, като се използва най-рационално горския фонд. Реализирането на страничните ползвания създава поминък на част от населението от една страна, но от друга при неспазване на всички указания за нормално и екологосъобразно ползване, то оказва отрицателно въздействие върху състоянието на флората, а в някои случаи води до унищожаване на ценни билки и защитени растения.

Добивани са цвят и листа от липа, плодове от орехи и лечебни растения, като добива не превишава възможностите на площите

3.5. Строителство на сгради и пътища

ТП ДГС "Тутракан" разполага със следните сгради:

- административна сграда - в гр. Тутракан, масивна двуетажна постройка - 175 кв.м.
- навес административна сграда - в гр. Тутракан, масивна едноетажна постройка -36 кв.м.
- гаражи - в гр. Тутракан, монолитни - 94 кв.м.
- хамбар - в разсадника с. Търновци - монолитна - 163 кв.м.
- метално хале - в разсадника с. Търновци - метална конструкция - 371 кв.м.
- хижа - в разсадника с. Търновци - монолитна двуетажна - 161 кв.м.
- -нова хижа - в разсадника с. Търновци - монолитна двуетажна - 264 кв.м.

През ревизионният период не се предвижда строителството на нови сгради. От ремонт се нуждаят: административната сграда в гр. Тутракан и двете хижи в разсадника.

През десетилетието не е било предвидено построяване на нови пътища, а ремонт (чакълиране) на съществуващи в м. "Бобла" - 2 км.

За по-пълното усвояване на площите предвидени за сеч е необходимо прокарването на трупчийски и тракторни пътища.

Стопанството ползва и пътищата от републиканската пътна мрежа минаващи през неговата територия.

3. 6. Опазване на гората

Санитарното състояние на горите на територията на ТП ДГС "Тутракан" е сравнително добро. Наблюдават се повреди от дивеч, нанесени върху подраста и младите култури, повреди от паша в насажденията около населените места и повреди в липовите насаждения, нанесени от събирачите на липов цвят и листа.

Незаконните сечи са често явление. Общо за ревизионния период са констатирани 158 нарушения, при което са отсечени 300 куб.м. дървесина.

За нормалното и правилно организиране и управление на горскостопанската дейност територията на горско стопанството е била разделена на два горскостопански и десет охранителни участъка.

3.7. Организация и управлението и работната сила

Съществуващата управленческа структура към 01.01.2014 г. е следната, която е ефективна и достатъчна.

Щатен персонал	брой
Директор	1
Зам.директор	1
Старши лесничей	2
Помощник лесничей	2
Лесничей	1

Горски надзиратели	9
ТРО	2
Шофьори	2
Личен състав	1
Гл. счетоводител	1
Касиер	1
Домакин	1
Параджия	1
Чистач	1
Общ брой	27

3.8 Лов и риболов

Тези дейности са разгледани като отделен том в настоящия проект.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕНТАРИЗИРАНИТЕ ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

4.1. Площ

Територията на дейност на ТП ДГС „Тутракан” обхваща площ от 11 454,1 ха, като държавните горски територии са 9051,2 ха или 79,02%. (таблици №№18, 19)

Таблица №18

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ на ОБЩАТА ПЛОЩ по вид на ЗЕМИТЕ и вид на ГОРИТЕ

общо за стопанството

Вид на подотдела	иглоли- стни	широкол. високост.	изд. за превр.	ниско- стъблени	тополови	всичко	%
А. Насаждения	х е к т а р и						
С пълнота 0.4-1.0	137.5	3639.9	2715.1	3649.4	635.6	10777.5	94.0
От естествен произход	-	2464.4	2682.8	3133.0	116.6	8396.8	73.2
Склопени култури	137.5	1174.6	32.3	501.9	467.1	2313.4	20.2
Несклопени култури	-	0.9	-	14.5	51.9	67.3	0.6
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	138.5	39.6	4.0	13.3	195.4	1.7
От естествен произход	-	130.2	39.6	3.5	2.2	175.5	1.5
Изредени култури	-	8.3	-	0.5	11.1	19.9	0.2
Всичко залесена площ	137.5	3778.4	2754.7	3653.4	648.9	10972.9	95.9
Б. Незалесени дървопроизводителна площ							
сечище	-	2.0	-	-	56.8	58.8	0.5
пожарище	-	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	1.8	-	1.8	-
Всичко Незалесени площ	-	2.0	-	1.8	56.8	60.6	0.5
В. Недървопроизводителна площ							
поляна	0.9	8.8	72.2	47.4	27.3	156.6	1.4
обработваема площ	-	1.8	32.8	-	-	34.6	0.3
разсадник	-	36.7	-	-	-	36.7	0.3
автомобилен път земен	0.3	8.1	6.7	3.3	0.5	18.9	0.2
автомобилен път с наст.	-	1.4	0.8	1.3	1.7	5.2	0.1
дворно място	-	0.8	0.2	0.9	0.6	2.5	-
просека	0.9	2.8	2.9	5.9	2.3	14.8	0.1
нелесопригодна голина	-	-	1.1	1.5	-	2.6	-
нелесопригодна площ	-	-	-	1.2	-	1.2	-
блато	-	-	-	1.1	0.7	1.8	-

мочур	-	-	0.3	2.3	1.5	4.1	-
кариера	-	-	3.5	0.3	-	3.8	-
гьол	-	0.1	0.1	0.2	-	0.4	-
дивечова нива	4.9	13.9	8.2	3.0	-	30.0	0.3
пясъци	-	13.0	-	-	29.7	42.7	0.4
канал	-	-	-	-	4.8	4.8	-
затон	-	6.1	-	-	26.0	32.1	0.3
заемна яма	-	14.1	-	-	-	14.1	0.1
ловна просека	-	1.3	8.6	2.1	-	12.0	0.1
дивечово сечище	-	-	1.7	-	-	1.7	-
Всичко недървопр. площ	7.0	108.9	139.1	70.5	95.1	420.6	3.6
Обща площ	144.5	3889.3	2893.8	3725.7	800.8	11454.1	100.0

Залесената площ е 10972,9 ха или заема 95,9% от общата площ на стопанството. Широколистните високостъблени гори и нискостъблените са с най-висок процент на участие, заемат съответно 34,4% и 33,3% от залесената площ. Издънковите гори за превръщане в семенни заемат 25,1%, тополовите гори – 5,9% и иглолистните са с най-нисък процент на участие – 1,2%.

Голите дървопроизводителни площи заемат 0,5% от общата площ., като преобладават тополовите сечища – 97,0 %, които ще се залесат. Останалите голи площи са с незначително участие.

Голите недървопроизводителни площи заемат 3,6% от общата площ на стопанството, като с най-висок процент на участие са поляните -1,4%, пясъците – 0,4%, дивечовите ниви, затонитеи обработваемите площи са с равен процент на участие – 0,3%. Неизползваемите голи площи (нелесопригодни площи, кариери, затони, пясъци, земна яма) са 93,3 ха или заемат 0,8% от общата площ.

Таблица №19

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ на ОБЩАТА ПЛОЩ по вид на ЗЕМИТЕ и вид на ГОРИТЕ

държавни горски територии

Вид на подотдела	иглолистни	широкол. високост.	изд. за превр.	ниско-стъблени	тополови	всичко	%
А. Насаждения	х е к т а р и						
С пълнота 0.4-1.0	88.6	3333.6	1840.8	2641.4	540.0	8444.4	93.1
От естествен произход	-	2312.5	1840.7	2219.5	76.5	6449.2	71.1
Склопени култури	88.6	1021.1	0.1	407.4	411.6	1928.8	21.3
Несклопени култури	-	-	-	14.5	51.9	66.4	0.7
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	135.9	27.8	3.1	13.3	180.1	2.0
От естествен произход	-	130.2	27.8	2.6	2.2	162.8	1.8
Изредени култури	-	5.7	-	0.5	11.1	17.3	0.2

Всичко залесена площ	88.6	3469.5	1868.6	2644.5	553.3	8624.5	95.3
Б.Незалесени дървопроизводителна площ							
сечище	-	2.0	-	-	56.8	58.8	0.6
пожарище	-	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	1.8	-	1.8	-
Всичко Незалесени площ	-	2.0	-	1.8	56.8	60.6	0.6
В.Недървопроизводителна площ							
поляна	0.9	8.5	51.2	30.5	27.3	118.4	1.3
обработваема площ	-	1.8	32.8	-	-	34.6	0.4
разсадник	-	36.7	-	-	-	36.7	0.4
автомобилен път земен	0.3	8.1	5.9	1.5	0.5	16.3	0.2
автомобилен път с наст.	-	1.4	0.8	1.3	1.7	5.2	0.1
дворно място	-	0.8	0.2	0.9	0.6	2.5	-
просека	-	2.3	1.2	2.6	2.3	8.4	0.1
нелесопригодна голина	-	-	1.1	1.5	-	2.6	-
нелесопригодна площ	-	-	-	1.2	-	1.2	-
блато	-	-	-	1.1	0.7	1.8	-
мочур	-	-	0.3	2.3	1.5	4.1	-
кариера	-	-	0.3	0.3	-	0.6	-
гьол	-	0.1	0.1	0.2	-	0.4	-
дивечова нива	4.9	13.9	7.0	3.0	-	28.8	0.3
пясъци	-	13.0	-	-	29.7	42.7	0.5
канал	-	-	-	-	4.8	4.8	0.1
затон	-	6.1	-	-	26.0	32.1	0.4
заемна яма	-	14.1	-	-	-	14.1	0.2
ловна просека	-	1.3	5.7	2.1	-	9.1	0.1
дивеково сечище	-	-	1.7	-	-	1.7	-
Всичко недървопр. площ	6.1	108.1	108.3	48.5	95.1	366.1	4.1
Обща площ	94.7	3579.6	1976.9	2694.8	705.2	9051.2	100.0

През ревизионния период от площта на стопанството са изключени следните площи.

1. Със Заповед № РД-49-168/20.05.2005г. е изключена площ от 1,5 ха от отдел 21;
2. С Решение № 855/29.10.2004г. е изключена площ от 9,442 ха от отдел 4;

Общата площ на ТП „ДГС Тутракан” би трябвало да бъде 10902,4 ха, но в действителност е 11 454,1 ха. Разликата от 536,9ха се дължи на по-точно картиране и измерване на площите, както и на причисляване към горските територии на неустроени гори при предходното устройство.

Залесената площ на стопанството се е увеличила с 555,6 ха, което се дължи преди всичко на включените към отделите новоустроени гори, които преди не са били предмет на устройство. Незалесената дървопроизводителна площ е намаляла с 207,8 ха, а недървопроизводителната е увеличена с 192,9 ха.

Площта на горските територии при двете последователни инвентаризации се разпределя както следва:

Вид територия	Инвентаризация през				
	2004 год.	%	2014 год.	%	Разлика +/-
	Площ ха		Площ ха		
Залесена	10 417,3	95,4	10 972,9	95,9	+555,6
Незалесени дървопроизводителна	268,3	2,5	60,5	0,5	- 207,8
Недървопроизводителна	227,7	2,1	420,6	3,6	+192,9
ВСИЧКО	10 913,3	100,0	11 454,1	100,0	+540,8

4.2. Собственост

За определяне на горските територии и тяхната собственост са използвани цифрови модели от КВС на землищата, включени в територията на дейност на ТП „ДГС Тутракан”. Установени са 912,7 ха селскостопански земи, придобили характеристиките на гора, съгласно чл.2 от Закона за горите.

През последните 10 години е настъпила промяна в собствеността на горските територии, както следва:

Вид собственост	Инвентаризация през 2004г.		Инвентаризация през 2013г.			
	ха	%	горски територии	селскост. територии	Обща площ	%
Държавна	9532,0	87,4	8857,1	194,1	9051,2	79,0
Общинска	1303,5	11,9	1639,4	509,7	2149,1	18,8
Частна на физ. лица	77,8	0,7	44,9	77,4	122,3	1,1
Юридическа	-	-	-	32,8	32,8	0,3
на общ. организации	-	-	-	1,5	1,5	-
Религиозна	-	-	-	44,8	44,8	0,4
Съсобственост	-	-	-	52,4	52,4	0,4
ОБЩО	10 913,3	100,0	10541,4	912,7	11454,1	100,0

Съгласно протоколните решения на Общинска служба земеделие и гори гр. Тутракан, общинските горски територии се увеличават с 845,6 ха, държавните горски територии намаляват с 480,8 ха.

Таблица №20
Разпределение на ПЛОЩТА по вид на ЗЕМИТЕ и ГОРИТЕ по вид собственост

Вид на подотдела	иглоли- стни	широкол. високост.	изд. за превр.	ниско- стъблени	тополови	всичко	%
	х е к т а р и						
А. Насаждения	Държавни горски територии						
С пълнота 0.4-1.0	88.6	3213.4	1827.4	2611.6	537.5	8278.5	93.3
От естествен произход	-	2192.4	1827.3	2191.2	76.5	6287.4	70.9
Склопени култури	88.6	1021.0	0.1	405.9	409.1	1924.7	21.7
Несклопени култури	-	-	-	14.5	51.9	66.4	0.7
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	131.6	27.8	1.7	13.3	174.4	2.0
От естествен произход	-	125.9	27.8	1.2	2.2	157.1	1.8
Изредени култури	-	5.7	-	0.5	11.1	17.3	0.2
Всичко залесена площ	88.6	3345.0	1855.2	2613.3	550.8	8452.9	95.5
Б.Незалесени дървопроизводителна площ							
сечище	-	2.0	-	-	56.8	58.8	0.7
пожарище	-	-	-	-	-	-	-
голина	-	-	-	1.8	-	1.8	-
Всичко Незалесени площ	-	2.0	-	1.8	56.8	60.6	0.7
В.Недървопроизводителна площ							
поляна	0.9	8.5	51.2	30.5	27.3	118.4	1.3
обработваема площ	-	1.8	32.8	-	-	34.6	0.4
разсадник	-	36.7	-	-	-	36.7	0.4
автомобилен път земен	0.3	8.1	5.9	1.5	0.5	16.3	0.2
автомобилен път с наст.	-	1.4	0.8	1.3	1.7	5.2	0.1
дворно място	-	0.8	0.2	0.9	0.6	2.5	-
просека	-	2.3	1.2	2.6	2.3	8.4	0.1
нелесопригодна голина	-	-	1.1	1.5	-	2.6	-
нелесопригодна площ	-	-	-	1.2	-	1.2	-
блато	-	-	-	1.1	0.7	1.8	-
мочур	-	-	0.3	2.3	1.5	4.1	-
кариера	-	-	0.3	0.3	-	0.6	-
гьол	-	0.1	0.1	0.2	-	0.4	-
дивечова нива	4.9	13.9	7.0	3.0	-	28.8	0.3

пясъци	-	0.1	-	-	23.2	23.3	0.3
канал	-	-	-	-	4.8	4.8	0.1
затон	-	5.8	-	-	23.2	29.0	0.3
заемна яма	-	14.1	-	-	-	14.1	0.2
ловна просека	-	1.3	5.7	2.1	-	9.1	0.1
дивечово сечище	-	-	1.7	-	-	1.7	-
Всичко недървопр. площ	6.1	94.9	108.3	48.5	85.8	343.6	3.8
Обща площ	94.7	3441.9	1963.5	2663.6	693.4	8857.1	100.0
А. Насаждения	Държавни горски територии върху земеделски земи (ГДПФ)						
С пълнота 0.4-1.0	-	120.2	13.4	29.8	2.5	165.9	85.5
От естествен произход	-	120.1	13.4	28.3	-	161.8	83.4
Склопени култури	-	0.1	-	1.5	2.5	4.1	2.1
Несклопени култури	-	-	-	-	-	-	-
Насажд.с пълнота 0.1-0.3	-	4.3	-	1.4	-	5.7	2.9
От естествен произход	-	4.3	-	1.4	-	5.7	2.9
Изредени култури	-	-	-	-	-	-	-
Всичко залесена площ	-	124.5	13.4	31.2	2.5	171.6	88.4
Б. Незалесени дървопроизводителна площ							
Всичко Незалесени площ	-	-	-	-	-	-	-
В. Недървопроизводителна площ							
пясъци	-	12.9	-	-	6.5	19.4	10.0
затон	-	0.3	-	-	2.8	3.1	1.6
Всичко недървопр. площ	-	13.2	-	-	9.3	22.5	11.6
Обща площ	-	137.7	13.4	31.2	11.8	194.1	100.0
А. Насаждения	Общински горски територии						
С пълнота 0.4-1.0	39.7	290.1	787.5	910.0	52.3	2079.6	96.6
От естествен произход	-	146.5	755.3	844.1	38.6	1784.5	82.9
Склопени култури	39.7	142.7	32.2	65.9	13.7	294.2	13.7
Несклопени култури	-	0.9	-	-	-	0.9	-
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	2.6	11.8	0.9	-	15.3	0.7
От естествен произход	-	-	11.8	0.9	-	12.7	0.6
Изредени култури	-	2.6	-	-	-	2.6	0.1
Всичко залесена площ	39.7	292.7	799.3	910.9	52.3	2094.9	97.4

Б.Незалесени дървопроизводителна площ							
Всичко Незалесени площ							
В.Недървопроизводителна площ							
поляна	-	0.3	21.0	16.6	-	37.9	1.8
автомобилен път земен	-	-	0.8	1.8	-	2.6	0.1
просека	0.9	0.5	1.7	3.3	-	6.4	0.3
кариера	-	-	3.2	-	-	3.2	0.2
дивечова нива	-	-	1.2	-	-	1.2	0.1
ловна просека	-	-	2.9	-	-	2.9	0.1
Всичко недървопр. площ	0.9	0.8	30.8	21.7	-	54.2	2.6
Обща площ	40.6	293.5	830.1	932.6	52.3	2149.1	100.0
А. Насаждения	горски територии на физически лица						
С пълнота 0.4-1.0	9.2	13.0	30.9	65.7	3.2	122.0	99.7
От естествен произход	-	3.5	30.9	59.4	1.5	95.3	77.9
Склопени култури	9.2	9.5	-	6.3	1.7	26.7	21.8
Несклопени култури	-	-	-	-	-	-	-
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-	-
От естествен произход	-	-	-	-	-	-	-
Изредени култури	-	-	-	-	-	-	-
Всичко залесена площ	9.2	13.0	30.9	65.7	3.2	122.0	99.7
Б.Незалесени дървопроизводителна площ							
Всичко Незалесени площ	-	-	-	-	-	-	-
В.Недървопроизводителна площ							
поляна	-	-	-	0.3	-	0.3	0.3
Всичко недървопр. площ	-	-	-	0.3	-	0.3	0.3
Обща площ	9.2	13.0	30.9	66.0	3.2	122.3	100.0
А. Насаждения	горски територии на юридически лица и обществ. организации						
С пълнота 0.4-1.0	-	2.0	4.2	28.1	-	34.3	100.0
От естествен произход	-	0.7	4.2	5.8	-	10.7	31.2
Склопени култури	-	1.3	-	22.3	-	23.6	68.8
Несклопени култури	-	-	-	-	-	-	-
Н-ния с пълнота 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-	-
От естествен произход	-	-	-	-	-	-	-

Всичко Незалесени площ	-	-	-	-	-	-	-
В.Недървопроизводителна площ							
Всичко недървопр. площ	-	-	-	-	-	-	-
Обща площ	-	1.2	51.2	-	-	52.4	100.0

4.3. Функционална принадлежност

Площта на горите със стопански функции е 4472,5 ха или заемат 39,0% от общата площ. Защитните гори заемат 2643,2 ха (23,1% от общата площ), горите със специални функции заемат 4338,8 ха (37,9% от общата площ), посочено в таблица №22

През ревизионния период са се увеличили горите със специални функции, поради включването на горски територии в защитените зони включени в екологичната мрежа НАТУРА 2000. при предходната инвентаризация горите със защитни и специални функции са били $\frac{1}{4}$ от територията на дейност на стопанството, а при настоящата инвентаризация са 61,0% или повече от половината площ. Сравнение в промяната на съотношението между горите със защитни и специални функции и тези със стопански функции е направено в следващата таблица.

Функционални групи	Инвентаризация през				
	2004г.	%	2014год.	%	Разлика +/-
	площ - ха		площ - ха		
Горски територии с дървопроизводителни функции	8 116,0	74,4	4 472,5	39,0	- 3 643,5
Горски територии със защитни и специални функции	2 797,3	25,6	6 981,6	61,0	+ 4 184,3
Обща площ по ЛУП	10 913,3	100,0	11 454,1	100,0	+ 540,8

7. ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОПАНИСВАНЕТО

1. Направление на стопанисването

Горите съобразно техните функции се делят на:

- гори със стопански функции
- гори със защитни функции
- гори със специални функции

На територията на ТП-ДГС Тутракан първата група гори заема 4342,6 ха или 39,6 % от залесената площ. Насоката на стопанисване в тези гори е в посока максимален добив на дървесина с добри технически показатели, при съхраняване на техните водохраните, почвозащитни и рекреационни функции. В зависимост от таксационните показатели на насажденията са обособени стопански класове, с определена производствена цел, при определен турнус на възобновителна сеч. Проектираните мероприятия са съобразени с възрастта, санитарното състояние, пълнотата и възобновяването на насажденията.

Горите със защитни и специални функции заемат 6630,9 ха или 60,4 % от залесената площ на стопанството. Тяхното стопанисване е насочено към запазване и повишаване на функциите им. В тези гори ползването на дървесината е второстепенна задача, а мероприятията са проектирани диференцирано за всеки подотдел, съобразно функцията му. В тези насаждения по същите критерии, както за горите със стопански функции са определени стопански класове, които са условни, но определят зрелостта на насажденията и насочват към подходящия вид мероприятие.

2. Разделяне гората на стопански участъци

С оглед постигане на по-правилна организация на стопанисване и управление, територията на ТП-ДГС Тутракан е разделена на два горскостопански участъка (ГСУ), които се запазват.:

I ГСУ обща площ **5039,4 ха** (залесена 4791,6 ха и Незалесени – 247,8 ха).

Включва 64 отдела; 1562 подотдела **1 –16; 64 –111**

II ГСУ обща площ **6414,7 ха** (залесена 6181,3 ха и Незалесени – 233,4 ха).

Включва 67 отдела; 1990 подотдела - **17 – 63; 112 - 131**

Общия дървесен запас на основните насаждения (без клони) е 606130 м³, средния запас на един ха -126 м³/ха, средния годишен прираст - 29121 м³, средния прираст на един ха – 6,08 м³. Средната възраст на насажденията е 34 години.

Общия дървесен запас на основните насаждения (без клони) е 623860м³, средния запас на един ха -101 м³/ха, средния годишен прираст – 24967 м³, средния прираст на един ха – 4,04 м³. Средната възраст на насажденията е 38 години.

Броят на охранителните участъци е 10. Тяхното местоположение и граници са определени със заповед на директора на стопанството, съгласувана с РДГ гр Русе.

Г Л А В А II

ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН

1. СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ И ТУРНУСИ

При извършената инвентаризация през 2013 г. са обособени 10 стопански класа в горите със стопански функции и 12 условни стопански класа в горте със защитни и специални функции, в зависимост от състава, произхода, производителността и целта на стопанисването си насажденията. При предишната инвентаризация през 2003 г. са били обособени 9 стопански класа, а горите в защитни и защитени територии са устроени по видове гори. Запазани са всички стопански класове, като отпада стопанския клас за реконструкция, поради променена нормативна уредба и са сформирани четири нови стопански класа - Тополов, Церов за превръщане, Върбово-тополов брегозащитен и Келявгабъров.

В таблица № 46 е съпоставена площта на обособените стопански класове при двете последователни инвентаризации.

Таблица № 46

Разпределение на залесената площ по стопанските класове

Общо за стопанството

№	Стопански клас	Съкращение	2004 г		2014 г.		разлика	в т.ч държавни	
			ха	%	ха	%		+/-	2004г.
Гори със стопански функции			7839,5	75,3	4342,6	39,6	- 3496,9		2869,2
1	Иглолистни култури	ИК	150,3	1,5	52,9	0,5	- 97,4		14,9
2	Смесен широколистен	СмШ	610,3	5,9	282,2	2,6	- 328,1		181,4
3	Горскоплоден	Гпл	118,1	1,1	52,3	0,5	- 65,8		41,7
4	Липов високобонитетен	ЛВ	681,7	6,5	243,4	2,2	- 438,3		192,0
5	Липов средно и нискобон.	ЛСрН	1165,0	11,2	307,7	2,8	- 857,3		275,9
6	За реконструкция	Р	1169,4	11,23	-		- 1169,4		-
7	Келяв-габъров	Кгбр	-	-	51,9	0,5	+ 51,9		43,4
8	Церов за превръщане	ЦП	-	-	541,2	4,9	+ 541,2		340,8
9	Смесен високобонитетен за превръщане	СмВП	400,5	3,8	367,7	3,3	- 32,8		240,9
10	Смесен средно и нискобонитетен за превръщане	СРНП	933,8	9,0	752,4	6,9	- 181,4		505,5
11	Акациев	А	2610,4	25,1	1690,9	15,4	- 919,5		1032,7
Гори със защитни и специални функции			2577,8	24,7	6630,3	60,4	+ 4052,5		5755,3
1	Иглолистни	И	8,6	-	84,6	0,8	+ 76,0		73,7
2	Широколистни високост.	ШВ	1798,3	17,2	3541,7	32,3	+ 1743,4		3331,8
3	за Превръщане	П	121,4	1,2	1093,0	9,9	+ 971,6		781,4
4	Нискостъблени	Н	517,8	5,0	1911,0	17,4	+ 1393,2		1568,4
5	за Реконструкция	Р	131,7	1,3	-	-	- 131,7		-
26. Общо			10417,3	100,0	10972,9	100,0	+ 555,6		8624,5

Площта на горите със стопански функции намалява с 3496,9 ха, поради разширяването на горите със специални функции или обявяването на защитените зони съгласно закона за биологичното разнообразие, включени в екологичната мрежа НАТУРА-2000.

В горите със защитни и специални категории също са обособени стопански класове – условни, по същите критерии както в горите със стопанска категория. Разпределението на залесената площ по стопански класове и категории, съобразно функциите е дадено в таблица № 47

Таблица № 47

Разпределение на залесената площ по стопанските класове и категории

Общо за стопанството

№	Стопански клас	Защитна категория	Специална категория	Стопанска категория	всичко	%
		х е к т а р и				
1	Игл.култури	-	84.6	52.9	137.5	1.3
2	Горскоплоден	0.8	51.1	52.3	104.2	0.9
3	Смесен широкол.	352.9	249.3	282.2	884.4	8.1
4	Липов В	81.8	1116.5	243.4	1441.7	13.1
5	Липов СрН	4.9	419.0	307.7	731.6	6.7
6	Смесен СрН П	106.0	527.6	752.4	1386.0	12.6
7	Церов П	4.1	17.1	541.2	562.4	5.1
8	Смесен В П	42.9	357.5	367.7	768.1	7.0
9	Акациев	584.1	1176.0	1690.9	3451.0	31.5
10	Келяв_габъров	22.7	128.5	51.9	203.1	1.9
11	Тополов типичен	511.3	64.7	-	576.0	5.2
12	Врб-тополов брегозащ.	722.1	4.8	-	726.9	6.6
	О Б Щ О	2433.6	4196,7	4342.6	10972.9	100.0

Таблица № 48

Разпределение на залесената площ по стопанските класове и категории

Държавни горски територии

№	Стопански клас	Защитна категория	Специална категория	Стопанска категория	всичко	%
		х е к т а р и				
1	Игл.култури	-	73.7	14.9	88.6	1.0
2	Горскоплоден	0.8	51.1	41.7	93.6	1.1

3	Смесен ширококл.	334.9	204.2	181.4	720.5	8.4
4	Липов В	79.2	1019.0	192.0	1290.2	15.0
5	Липов СрН	0.7	418.2	275.9	694.8	8.1
6	Смесен СрН П	88.2	314.4	505.5	908.1	10.5
7	Церов П	4.1	16.0	340.8	360.9	4.2
8	Смесен В П	38.8	282.1	240.9	561.8	6.5
9	Акациев	539.9	964.9	1032.7	2537.5	29.4
10	Келяв_габърв	22.7	41.2	43.4	107.3	1.2
11	Тополов типичен	511.3	24.6	-	535.9	6.2
12	Върбово-тополов брегозащ.	720.5	4.8	-	725.3	8.4
	О Б Щ О	2341.1	3414,2	2869.2	8624.5	100.0

Според поставената цел на стопанисване в отделните стопански класове са предложени и утвърдени с Протокол от 24. 03. 2014г на ЕТИС при ИАГ по-долу описаните цели на производство и турнуси на сеч. За всеки стопански клас за държавните горски територии е приложена таксационна характеристика в Приложение №2. За държавните горски територии със защитни и специални функции, също е направена таксационна характеристика по условни стопански класове.

1.1 Стопански клас иглолистни култури

Обособен е от иглолистни култури, като преобладава културите от черен бор, чисти и с преобладание на черен бор. Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над18 см, при турнус на сеч 60 години.

1.2 Смесен широколистен стопански клас

Формиран е от широколистни високостъблени насаждения и култури от ясени, цер, червен дъб, клен, махалебка, хибридни тополи на нетипични месторастения, черница и други широколистни видове от семенен произход. Насажденията са чисти, смесени или с преобладание на даден дървесен вид.

Целта на стопанисването е производство на едра строителна дървесина, при дифернциран диаметър и турнус на сеч: за ясените и червения дъб – с диаметър на тънкия край над 30 см, при турнус на сеч 80 години; за тополите – диаметър над 18 см, при турнус на сеч 12 години; за останалите широколистни – диаметър на 18 см, при турнус на сеч 100 години.

1.3. Липов високобонитетен стопански клас

Формиран е от чисти и с преобладание на липа насаждения и култури от I и II бонитети. Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над18 см, при турнус на сеч 80 години.

1.4 Липов средно и нискобонитетен стопански клас

Формиран е от чисти и с преобладание на липа насаждения и култури от III, IV и V бонитети бонитети. Целта на стопанисване е производство на средна строителна дървесина, при турнус на сеч 60 години.

1.5. Горскоплоден стопански клас

Образуван е от култури от орех, създадени за производство на плодове. Целта на стопанисването е производство на орехи, при турнус на сеч 100 години.

1.6. Тополов стопански клас на типични месторастения

Условен стопански клас. Формиран е от насаждения и култури от хибридни тополи на типични крайречни месторастения от хибридните видовете и-214, регенерата, p16 и сива тополя. Целта на

стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см, при турнус на сеч 15 години.

1.7. Върбово-тополов стопански клас брегозащитен

Условен стопански клас. Формиран е от крайречни върбово-тополови насаждения и култури от бяла върба с укрепителни и брегозащитни функции. Целта на стопанисването е чрез подходящи сечи да се поддържа оптимална гъстота, разнообразен видов състав и подходяща възраст на насажденията, за повишаване на защитните им и брегоукрепителни функции.

1.8. Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане

Формиран е от издънкови смесени и с преобладание на летен дъб, клен, габър, ясени и други широколистни видове насаждения. В добро здравословно състояние от I, II и част III бонитети, правостъбленост над 65%. Целта на стопанисването е семенно възобновяване на насажденията и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см. при турнус на сеч 80 години.

1.9. Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане

Обособен е от издънкови смесени и с преобладание на космат дъб, клен, махалебка, бряст насаждения от III част, IV и V бонитети. Целта на стопанисването е семенно възобновяване на насажденията и производство на средна строителна дървесина, при турнус на сеч 50 години.

1.10. Церов стопански клас за превръщане

Обособен е от издънкови, церови насаждения чисти и с преобладание на цер, от всички бонитети. Целта на стопанисването е семенно възобновяване на насажденията и производство на средна строителна дървесина, при турнус на сеч 30 години. Насаждения от I и II, в добро здравословно състояние и правостъбленост над 65% да се стопанисват за производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при турнус на сеч 60 години.

1.11. Акациев стопански клас

Формиран е от чисти и с преобладание на акация и гледичия насаждения и култури. Целта на стопанисването е производство на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см, дребна строителна дървесина, дърва за технологична преработка и дърва за горене при турнус 20 години. Гледичията ще се стопанисва при турнус 40 години.

1.12. Келявгабъров стопански клас

Образуван е от нископродуктивни насаждения от келяв габър и мъждрян. В състава на насажденията участват космат дъб, клен, сребролистна липа, полски бряст, мекиш и други широколистни видове. Целта на стопанисването е подържане на жизнени насаждения, производство на дърва за горене при турнус на сеч 40 години.

2. ПЛАНИРАНИ СЕЧИ В ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Мероприятията залегнали в горскостопанския план са планирани съгласно:

Закон за горите от 2011 г и допълненията му

Наредба №8/05.05.2011г. за видовете сечи и методите за тяхното провеждане.

Наредба №6 от 2004г, за устройство на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони в Република България

Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие

В горите на ТП ДГС „Тутракан” са планирани възобновителни, отгледни, санитарни, селекционни сечи и технически сечи.

2.1. Възобновителни сечи

Съобразно състоянието на насажденията, биологичните особености на дървесните видове, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в държавните горски територии е планирано да се изведат краткосрочно-постепенна и гола сеч. Общата площ, върху която е предвидено извеждане на възобновителни сечи е 2809,4ха. Разпределението на площта по вид на възобновителната сеч и по стопански класове е показано в таблица № 50.

2.1.1. Краткосрочно–постепенна сеч – проектирана е в издънкови насаждения, липови, церови и смесени широколистни. Площта, върху която е планирана краткосрочно–постепенната сеч е 686,4 ха. В зависимост от хода на естественото възобновяване е предвидена съответната фаза на постепенната сеч или комбинация от две фази. Осеменителна (1) фаза е планирана върху площ от 546,2 ха, осветителна (2) фаза е планирана върху площ от 125,9 ха. Окончателна фаза не е планирана. Интензивността на сечта е 15-40%, като основната интензивност е 20%. За подпомагане на възобновителния процес върху 199,4 ха е планирано изсичане на подлеса и храстите. Планиран добив – 23070 куб.м стояща маса без клони.

2.1.2. Постепенно–котловинна сеч – планирана е във високостъблените липови гори и в издънкови насаждения церови и смесени със защитни функции. Площта, върху която ще бъде изведена постепенно–котловинната сеч е 111,8 ха, с интензивност 25-40%. Планиран добив – 5845 куб.м стояща маса без клони.

2.1.3. Неравномерно–постепенна сеч – ще бъде изведена на площ от 11,1 ха, в издънково габърново насаждение, в един подотдел **76 а**. Планиран добив – 530 куб.м стояща маса без клони.

2.1.4. Групово–изборна сеч – планирана е в липови насаждения, върху 627,9 ха и габъррови – върху 21,5 ха. в гори със защитни и специални функции. Планиран добив – 69175 куб.м стояща маса без клони. Изборен стопански клас не е обособен. Интензивността на сечта е 20-60%. Възприетия турнус на стопанството е 4 години или сечта да се извежда през 4 години, поради преобладанието на презрели липови насаждения, чиято възраст е 90-100 години.

2.1.5. Гола сеч с последващо залесяване - предвидена е в тополови насаждения и култури върху площ от 341,1 ха. Планиран добив – 84620 куб.м стояща маса без клони.

2.1.6. Гола сеч с последващо издънково възобновяване - предвидена е в липови насаждения върху площ от 71,9 ха и планиран добив 12870 куб.м и акациевии насаждения и култури върху площ от 982,0 ха и планиран добив 87620 куб.м.

2.1.7. Сечи за ловностопански мероприятия – сечта е с малка площ – 3,5 ха. Планирана в подотдели **86 ж** и **91 ш**.

3. ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ГЛАВНОТО ГОДИШНОТО ПОЛЗВАНЕ

Предложеното годишно ползване от всички видове сечи в държавните горски територии в обхвата на дейност на ДГС „Тутракан” е 31100 куб.м. стояща маса без клони, като по групи сечи ползването е следното:

Вид сеч	Добив в куб.м	%
Възобновителни	28240	90,8
Санитарни	240	0,8
Отгледни	2620	8,4
Всичко	31100	100,0

Ползването е определено от състоянието на насажденията. В обособените високостъблени стопански класове (**ИК; СМШ**) няма зрели насаждения и затова в тях ползването не се контролира с формулните методи и видове сечища не са изчислявани. Планираните възобновителни сечи в Широколистно високостъблени стопански клас са в тополови култури на нетипични месторастения.

3.1 Стопански клас Иглолистни култури

Площта на зрелите насаждения е 29,0 ха (32,7% от площта на класа). Запаса им е 8020 куб.м и средния прираст 655 куб.м. възобновителни сечи не са планирани. Планираното ползване е от отгледни сечи.

3.2 Смесен широколистен стопански клас

Сборен стопански клас. Зрели насаждения са две насаждения от хибридни тополи с площ 4,0 ха и запас 240 куб. м и две ясенови култури с площ 2,0 ха и запас 110 куб. м. Планира ни са възобновителни сечи и в четирите насаждения. Годишното ползване от възобновителни сечи по площ е 0,6 ха и добив 30 куб.м, което е 1,4% от годишния прираст.

3.3. Липов високобонитетен стопански клас

Площта на зрелите насаждения е 273,6 ха (21,2% от площта на класа). Запаса им е 65550 куб.м и средния прираст 874 куб.м. Презрелите насаждения са 279,5 ха с запас 57700 куб.м и годишен прираст 635 куб.м. Възобновителният процес не протича добре. Планирани са основно групво изборни сечи върху годишна площ от 45,5 ха, постепенно-котловини върху 4,2 ха и краткосрочно-постепенна – 0,97 ха, при добив 5425 куб.м, което е 44,0% от запаса на зрелите и презрели насаждения и 72,3% от годишния прираст.

Таблица №52

Разпределение на площта на Липовия високобонитетен стопански клас по степен на естествено възобновяване и пълнота на насажденията

пълнота	слабо 0-45%	средно 46-75%	добро 76-100 %	обща площ
	х е к т а р и			
0,5	18,9		6,8	25,7
0,6	88,9	4,8		93,7
0,7	67,5	44,4	10,6	122,5
0,8	4,2			4,2
0,9	-	-	-	-
1,0	-	-	-	-
общо	179.5	49.2	17.4	246.1

3.4 Липов средно и нискобонитетен стопански клас

Площта на зрелите насаждения е 21,0 ха (3,0% от площта на класа). Запаса им е 4335 куб.м и средния прираст 96 куб.м. Презрелите насаждения са 424,2 ха с запас 80375 куб.м и годишен прираст 1155 куб.м. Възобновителният процес не протича добре. Планирани са основно групво изборни сечи върху годишна площ от 17,3 ха, постепенно-котловини върху 3,5 ха, краткосрочно-постепенна – 13,1 ха и гола сеч – 7,1 ха, при добив 3820 куб.м, което е 45,1% от запаса на зрелите и презрели насаждения.

Таблица №53

Разпределение на площта на Липовия средно и нискобонитетен стопански клас по степен на естествено възобновяване и пълнота на насажденията

пълнота	слабо 0-45%	средно 46-75%	добро 76-100 %	обща площ
	х е к т а р и			
0,5	60,3			60,3
0,6	26,2	3,4		29,6
0,7	7,2			7,2
0,8	20,2			20,2
0,9				
1,0				
общо	114,9	3,4		118,3

3.5 Тополов стопански клас на типични месторастения

Площта на зрелите насаждения е 155,4 ха (29,0% от площта на класа). Запаса им е 29155 куб.м и средния прираст 2332 куб.м. културите над 15 години са 128,5 ха с запас 39470 куб.м. планирани са голи сечи с последващо залесяване върху годишна площ от 33,7 ха, при добив 3380 куб.м.

3.6. Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане

Площта на зрелите и презрели насаждения е 450,5 ха (49,6% от площта на класа). Запаса им е 40200 куб.м и средния прираст 643 куб.м. Възобновителният процес не протича добре. Планирани са групово изборни сечи върху годишна площ от 2,2 ха, постепенно-котловини върху 0,4 ха, краткосрочно-постепенна – 12,7 ха при добив 520 куб.м, което е 12,9% от запаса на зрелите и презрели насаждения и 26,5% от годишния прираст.

Таблица №54

Разпределение на площта на Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане по степен на естествено възобновяване и пълнота на насажденията

пълнота	слабо 0-45%	средно 46-75%	добро 76-100 %	обща площ
	х е к т а р и			
0,2	0,4			0,4
0,3				
0,4	3,9			3,9
0,5	10,5			10,5
0,6	0,2			0,2
0,7				
0,8				
общо	15,0			15,0

3.7. Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане

Площта на зрелите и презрели насаждения е 666,4 ха (73,4% от площта на класа). Запаса им е 60300 куб.м и средния прираст 1016 куб.м. Възобновителният процес не протича добре. Планирани са постепенно-котловини върху годишна площ от 0,8 ха, краткосрочно-постепенна – 29,2 ха при добив 704 куб.м, което е 11,7 % от запаса на зрелите и презрели насаждения и 69,3 % от годишния прираст.

Таблица №55

Разпределение на площта на Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане по степен на естествено възобновяване и пълнота на насажденията

пълнота	слабо 0-45%	средно 46-75%	добро 76-100 %	обща площ
	х е к т а р и			
0,2	1,4			1,4
0,3				
0,4	8,9			8,9
0,5	13,5			13,5

0,6	49,8			49,8
0,7	4,5			4,5
0,8		0,6		0,6
общо	78,1	0,6		78,7

3.8. Церов стопански клас за превръщане

Площта на зрелите и презрели насаждения е 134,9 ха (37,4% от площта на класа). Запаса им е 33330 куб.м и средния прираст 552 куб.м. Възобновителният процес не протича добре. Планирани са краткосрочно-постепенна върху годишна площ от 13,9 ха, при добив 438 куб.м, което е 1,3 % от запаса на зрелите и презрели насаждения и 79,3 % от годишния прираст.

Таблица №55

Разпределение на площта на Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане по степен на естествено възобновяване и пълнота на насажденията

пълнота	слабо 0-45%	средно 46-75%	добро 76-100 %	обща площ
	х е к т а р и			
0,2				
0,3				
0,4				
0,5	12,4			12,4
0,6		25,4		25,4
0,7	9,6			9,6
0,8				
общо	22,0	25,4		47,4

3.9. Акациев стопански клас

Площта на насажденията над 21 години е 275,2 ха (10,8% от площта на класа). Запаса им е 26965 куб.м, средния прираст е 672 куб.м. Планирани са голи сечи върху годишна площ от 96,4 ха, при годишен добив 8160 куб.м.

5. ВЪЗОбНОВЯВАНЕ И ЗАЛЕСЯВАНЕ

Условията в района на стопанството са благоприятни за естественото възобновяване на широколистната растителност.

При извеждането на възобновителните сечи, където има подлес е предвидено неговото изсичане с цел осигуряване на условия за успешното протичане на възобновителния процес, който е сравнително добър.

Важно условие за естественото възобновяване на насажденията е поддържане на оптимален склоп при извеждането на сечите с предварително естествено възобновяване, своевременно осветление на подраста, почистване на насажденията от отпадъците от сечите веднага след сечта и опазването му от паша.

През десетилетието в ТП ДГС „Тутракан” е предвидено да се извърши залесяване върху площ от 407,0 ха.

Разпределението на предвидената през десетилетието площ за залесяване по насоки е дадено в Таблица № 58.

Таблица № 58
Разпределение на предвидената през десетилетието
ПЛОЩ по показател на залесяване

Показател на залесяване	За 10 год,	Годишно	%
След гола сеч	404.9	40.5	99.5
Ново залесяване	1.8	0.2	0.4
Попълване на редини	0.3	0.0	0.1
ОБЩО	407.0	40.7	100.0

Предвиденото залесяване е преди всичко след гола сеч на топоволи култури.

Дървесните видове, предвидени за залесяване са избрани съобразно типовете месторастения, с оглед осигуряване на бъдещия целеви състав на културите и насажденията. Разпределението на предвидената за залесяване през десетилетието площ по вид на залесяването, дървесни видове и необходимия брой посадъчен материал е дадено в Таблица № 59.

Таблица № 59
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ на ПРЕДВИДЕНАТА през ДЕСЕТИЛЕТИЕТО
ПЛОЩ ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ и на необходимия ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ по ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ

Дървесен вид	След гола	Ново залес.	Попълв. редини	ОБЩО	%	Фиданки	
						бр/ха	Общ бр.
Червен дъб	-	1.8	-	1.8	0.5		
Орех	3.0	-	-	3.0	0.8		
Акация	13.5		-	13.5	3.8		
Бяла върба	-		0.3	0.3	0.1		
Сребролистна липа	3.1		-	3.1	0.9		
тп I-214	338.0		-	338.0	94.0		
ОБЩО	357.6	1,8	0.3	359.7	100.0		

Предвидените залесявания ще се извършват само с широколистни дървесни видове акация и хибридни тополи.

Предвидената почвоподготовка ще бъде механизирана 359,4 ха или 99,9% от общата площ за залесяване (Таблица №60).

Таблица № 60
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ на ПРЕДВИДЕНАТА през ДЕСЕТИЛЕТИЕТО
ПЛОЩ по вид на ПОЧВОПОДГОТОВКАТА

Вид почвоподготовка	Всичко	%
Ръчни дупки	0.3	0.1

ОБЩО РЪЧНА	0.3	0.1
Пълна оран тракт.тяга	359.4	99.9
ОБЩО МЕХАНИЗИРАНА	359.4	99.9
ОБЩО	359.7	100.0

За по-добро прихващане, укрепване и склопяване на новосъздадените култури е необходимо да се отглеждат по Наредба 2

6. ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

6.1. Паша

Размерът на площта на която се разрешава паша, както и на допустимия брой добитък, който може да пасе на нея са дадени в таблица № 61

Ежегодно се допуска паша на едър или дребен добитък на площ от 5191,9 ха.

Блоковете за паша са направени по землища, като за всеки горскостопански участък е направен отделен проект за паша.

Годишно се допуска паша на 3 376 броя едър добитък или на 20 768 броя дребен добитък. Допустимия брой добитък е определен по нормативи – 0,67 броя едър добитък на един хектар и 4 броя дребен на един хектар. В района на стопанството наличния брой добитък, намиращ се в населените места, е значително под допустимия.

Не се разрешава паша на кози.

Забранена е пашата в защитните гори, в насажденията достигнали турнус на възраст, насаждения и култури с височина под 3 м за едър и под 1,5 м за дребен добитък.

Таблица № 61

Размер на площите за паша и допустимия брой добитък

Горско стопански участък	Площ на участъка в ха	Разрешена площ в ха	%	Брой добитък	
				едър	дребен
1 ГСУ	5039,4	5039,4	100,0	3376	20158
2 ГСУ	6414,7	152,5	2,38	102	610
Общо	11454,1	5191,9		3478	20768

6.2. Добив на сено

Не се предвижда добив на сено, тъй като горското стопанство не разполага със собствени сенокосни ливади.

6.3. Добив на горски плодове и билки

В района на стопанството има възможност да се добиват цвят и листа от глог, дрян, шипка. Поради недоброто санитарно състояние на липовите насаждения, не се предвижда добив на цвят и листа от липа.

Дейността на горското стопанство да се сведе до контрол и издаване на разрешителни за събиране на горски плодове, билки и гъби.

7. Ловно стопанство

Ловностопанските мероприятия са разработени в том II на настоящия горскостопански план.

8. Сгради и пътно строителство

ТП-ДГС Тутракан разполага с добре развита и поддържана горска пътна мрежа. Предвидено е ремонт на съществуващи горски пътища, както следва :

1 ГСУ - 5 км в Държавния горски комплекс „Бобла”, като стойността се определи с проекто-сметна документация.

За ремонт на сградния фонд и за поддръжка на съществуващата пътна мрежа са необходими на стопанството 50 000 лв.

9. Управление и пазене

На територията на ТП-ДГС Тутракан да се обособят девет охранителни участъка, като границите им и големината на територията им да се определи с заповед на директора на стопанството.

По време на теренно-проучвателните работи не са установени големи повреди от гъбни и насекомни вредители, пожари, снеголоми и снеговали, паша и повреди от дивеч. За поддържане на доброто състояние на гората е необходимо системно наблюдение за поява на вредители и борба с тях, и своевременно изваждане на сухата и паднала маса.

10. Лечебни растения

10.1. Описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, техните местообитания и състояние на ресурсите.

По смисъла на Закона за лечебните растения "Лечебни растения" са тези, които могат да бъдат използвани за получаване на билки, а "Билките" от своя страна са растителни части или цели растения, както и плодове и семена от тях, които в свежо или изсушено състояние са предназначени за лечебни и профилактични цели, за производство на лекарствени средства, за хранителни, козметични и технически цели.

През последните десетилетия заедно със силното развитие на техниката и химията за известно време употребата на лечебните растения беше почти изоставена. Причината за това бе интензивното и бързо производство на лекарства по химичен път, получени изкуствено или изолирани от самите дроги.

Напоследък интересът към лечебните растения отново нарасна, защото бе установено, че цялостния извлек от дрогата в много случаи е лечебно по-ценен, отколкото чистите химични съставки, получени от самата дрога или по изкуствен път.

Количеството на лечебните растения на Земята, които се употребяват в медицината, достига около 1200 вида. Малко от тях обаче са официално признати за лечебни растения. Техния брой заедно с употребяваните в народната медицина възлиза на около 200 -250 вида.

Г Л А В А III

ПЛАН ЗА ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Мероприятията за защита на горските територии от пожари на територията на дейност на ТП-ДГС Тутракан са планирани съгласно чл.136 от Закона за горите от 08.03.2011г.; Наредба № 6 от 05.02.2004 г. за устройство на горите и земите от горския фонд и на ловностопанските райони в Република България; Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и редът за защита на горските територии от пожари.

Разпоредбите на тези наредби се прилагат за всички гори и поземлени имоти, намиращи се в горските територии или граничещи с тях, независимо от тяхната собственост, териториално и функционално предназначение, както и за постоянните или временните обекти, намиращи се във или в близост до тях;

Те са задължителни за всички собственици или ползватели на горски територии, както и за лицата, преминаващи или осъществяващи дейности във или в близост до тях.

Защитата на горските територии от пожари е комплекс от мерки и мероприятия за пожарна безопасност и включва действия, мерки и изисквания за предотвратяване, откриване, ограничаване и ликвидиране на пожари в горските територии.

1. Ред и организация за защита на горските територии от пожари

За всички горски територии, независимо от тяхната собственост, се изготвят планове на дейностите за защитата им от пожари, които са за сметка на държавния бюджет и са неразделна част от горскостопанските планове и програми.

Противопожарното устройство включва проектиране, залагане на терена, поддръжка и анализ на ефективността на системата от лесотехнически, лесокултурни и други устройствени мероприятия.

Срокът за действие на плана за противопожарно устройство е 10 години.

Мероприятията по строежа на новите противопожарни съоръжения се извършват през първите две до три години на ревизионния период, като необходимите средства се осигуряват с оглед спазването на този срок.

Контролът по изработването на планове по противопожарно устройство и изпълнението на предвидените в тях мероприятия се осъществява от Органите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" (ГДПБЗН) към Министерството на вътрешните работи (МВР), изпълнителната агенция по горите (ИАГ), нейните структури и специализирани териториални и поделения и собственика на гората. Контрол може да се осъществи и от други заинтересувани страни - МОСВ, общини и др., съобразно предвидените по закон техни правомощия.

В съответствие със своите правомощия органите на ГДПБЗН, ИАГ и нейните структури и специализирани териториални звена, МОСВ, както и служителите, назначени за опазване на горските територии по реда и при условията на ЗГ, контролират, дават предписания, санкционират, ограничават или спират дейностите на обекти и технологичното оборудване, както и извършването на дейности в горските територии или в близост до тях, които са в нарушение на изискванията за пожарна безопасност.

Сигнал за пожар в горски територии се подава на единния европейски номер за спешни повиквания 112. Оповестяването на общината, ДГС и РДГ, на чиято територия е възникнал пожарът, се извършва по схема за оповестяване при възникване на пожар в горските територии.

Изпълнителната агенция по горите създава и поддържа информационна система с база данни за пожарите в горските територии, съдържаща следните минимални изисквания:

- час и дата на първия сигнал за възникване на пожара;
- час и дата на първоначални гасителни действия;
- час и дата на ликвидиране на пожара;
- място на възникване на пожара;
- засегната от пожара площ;
- засегната горска територия - залесена и Незалесени площ;
- предполагаема причина за възникване на пожара

Директорът на ДГС:

- организира и реализира дейностите, свързани с изпълнението на мерките и мероприятията за защита от пожари в горските територии - държавна собственост, както и такива, предоставени за управление на ДГС;
- организира разработването на годишен план за защита на горските територии от пожари и план за действия при гасене на пожари в горски територии;
- контролира и организира събирането и обобщаването на информацията, свързана със защитата на горските територии от пожари, и изготвянето на отчети по форма и съдържание, утвърдени от изпълнителния директор на ИАГ;
- организира специализирана група от служители и работници на ДГС и участва в действия при гасенето на пожари в горски територии;
- осигурява на служителите и работниците по ал. 2, т. 4 лични предпазни средства и защитни облекла съгласно § 1, т. 3 от допълнителната разпоредба;
- организира и контролира провеждането на ежегодно обучение за действия при гасене на пожари в горски територии, както и на инструктаж за безопасност;
- сключва договори с физически и юридически лица за провеждане на противопожарните мероприятия и дейности при гасене на пожари в горски територии;
- контролира изпълнението на тази наредба в района на дейност на ДГС;
- определя особено опасните в пожарно отношение места в горските територии и в непосредствена близост до тях и предписва указания с противопожарни мерки за тях съгласувано със съответните районни служби ПБЗН и кметовете на населените места.

Кметовете на общини:

- организират, координират и провеждат съгласувано с РС ПБЗН и РДГ мерките и мероприятията за пожарна безопасност по границите на населените места и в горските територии - собственост на общината или предоставени им за управление;
- оказват съдействие на служителите на ГДПБЗН, ИАГ, ДП по чл. 163 ЗГ, както и териториалните им поделения и МОСВ, при осъществяването на техните функции, определени с тази наредба;

- създават доброволни формирования за гасене на пожар в горските територии по реда на ЗЗБ;
- информират местното население за задълженията и мерките по защитата на горските територии от пожари и го оповестяват своевременно при възникването на горски пожар.

Собствениците и ползвателите на горски територии и на обекти във или в близост до тях:

- участват задължително в гасенето на пожари в горските територии съобразно възможностите си по време на пожарогасенето;
- планират и извършват необходимите мерки за защита на горските територии, както и на работниците и/или служителите им, при възникване на горски пожар;
- при възникване на горски пожар подават сигнал на тел. 112 или търсят друг начин за предоставяне на помощ, когато не са в състояние лично да предоставят такава;
- осигуряват достъп до притежавания/управлявания от тях недвижим имот, на чиято територия е възникнал пожарът, на екипите и техниката за пожарогасене;
- предоставят при поискване от органите на ПБЗН собствени спасителни, пожарогасителни, съобщителни, превозни и други налични средства, необходими за пожарогасенето;
- провеждат обучение и/или инструктират своите работници, служители, посетители и други лица с мерките за пожарна безопасност и изискванията за защита на горските територии от пожари;
- изпълняват приетата регионална програма за защита на горските територии по чл. 13, т. 4.

Лицата, извършващи дейности в горските територии или в непосредствена близост до тях, осигуряват изпълнението на мерките за пожарна безопасност и изискванията за защита на горските територии от пожари на:

- територията на временния обект, където се извършва дейност;
- използваното технологично оборудване;
- използваните материали;
- получените или добити материали и/или продукти.

Териториалните поделения на ДП по чл. 163 ЗГ, общинските горски структури и собствениците на горски територии - юридически, физически лица и техни обединения, с обща площ на поземлените им имоти над 50 ха ежегодно, преди обявяване на пожароопасния сезон изготвят планове за защита на горските територии от пожари.

Годишният план за защита на горските територии от пожари съдържа:

- описание на причините за възникването на пожари през предходните пет години и на основните фактори, създаващи опасност от възникване на пожари в горските територии;
- описание на съществуващите методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, както и на системите за контрол;
- описание на конкретни действия, насочени към преодоляване действието на факторите, създаващи опасността от пожари, включително начините за:
 - отстраняване на основните причини, създаващи опасност от пожари;
 - усъвършенстване на системите за предотвратяване, откриване на пожарите
 - усъвършенстване на системите за контрол;
- списък на специфичните мерки и мероприятия за защита на горските територии от пожари в зависимост от пожарната опасност;
- копие от картата за противопожарно устройство на горите с нанесени на нея с червен цвят пътища, годни за придвижване на противопожарна и друга тежка техника, противопожарни депа, водоизточници, водоеми, площадки за кацане на хеликоптери;
- списъци на специализираната група за гасене и на доброволните формирования по чл. 15, ал. 1, т. 3 за населените места от териториалния им обхват на дейност;
- списък на техника, машини и инструменти, които ще бъдат използвани за гасене на пожар в горските територии;
- списък на лицата, отговорни за осъществяване на взаимодействието с органите на ГДПБЗН;
- писание на реда и начините за осигуряване на храна, питейна вода и други необходими средства за участниците в гасенето на пожари в горските територии, както и списък с имената

на лицата, отговорни за това;

- схема за навременно оповестяване при възникнал пожар;
- протокол от извършени съвместни проверки с РДГ и органите на ГДПБЗН;
- списък на лицата с телефонните им номера, които задължително се уведомяват в случай на възникване на горски пожар.

Преди настъпване на пожароопасния сезон електроснабдителните и електроразпределителните дружества извършват санитарни мероприятия по събиране и/или изсичане и изнасяне на сухата и паднала дървесна маса и на другите горими материали в просеките за преминаване на въздушни електропроводни линии през горските масиви.

Председателят на ловната дружина или ръководителят на лова преди всеки излет провежда инструктаж на участниците в лова за мерките за пожарна безопасност и изискванията за защита на горските територии от пожари

По време на кампанията по събиране на билки, гъби, шипки, къпини и организирани туристически групи, да се провежда инструктаж по пожарна безопасност на събирачите и туристите.

Ръководствата на туристическите дружества и организаторите на туристически прояви в горските територии са длъжни да инструктират участниците в тях за мерките за пожарна безопасност и изискванията за защита на горските територии от пожари.

Изискванията за пожарна безопасност във временните обекти за дърводобивна и залесителна дейност са:

- преди започване на дейности в тези обекти всички участници се инструктират за мерките за пожарна безопасност в тях и общите мерки и изисквания за опазване на горските територии от пожари;
- обектите се оборудват с противопожарни средства съгласно изискванията;
- за работа в обектите се допускат техника и оборудване, комплектувани с изправни противопожарни средства;
- гориво-смазочните материали се съхраняват в обектите върху минерализовани площадки, в метални стандартни съдове, на разстояние не по-малко от 20 м от открит огън;
- фургоните и други постройки за подслон на работещите се разполагат върху изчистени от горими материали площадки, оградени с минерализована ивица с широчина не по-малко от 2 м;
- почистването на сечищата, включително и тези без материален добив, както и на обектите за залесяване се организира така, че дървесните и други растителни остатъци да са на разстояние не по-малко от 20 м от границите им;
- почистването на сечищата и обектите за залесяване чрез изгаряне на растителните остатъци се допуска извън пожароопасния сезон по реда на чл. 23

2. Класификация на насажденията по степен на пожарна опасност

Насажденията са класифицирани по степен на пожарна опасност съгласно чл. 114, ал. 2 от Наредба № 6 и са отнесени към III (средна), IV (ниска) и V (много ниска) класове на пожарна опасност. Насаждения с висока степен на пожарна опасност в района на стопанството няма.

Таблица № 62
Разпределението на площта по участъци и клас на пожарна опасност

Клас на пожарна опасност	1 ГСУ		2 ГСУ	
	площ - ха	%	площ - ха	%
III	1616.0	32.2	3139.3	48.9
IV	3129.0	62.4	3119.5	48.6
V	294,4	5.4	155,9	2.3
Обща площ	5039,4	100,0	6414,7	100,0

Към **III клас** със средна пожарна опасност са отнесени всички иглолистни култури, заемащи големи комплекси, широколистни насаждения на сухи и много сухи месторастения, както и намиращите се в съседство голи площи. В тях опасността от пожари не е постоянна или циклична, но създава значителна заплаха за съществуването на горските екосистеми.

Към **IV клас** с ниска пожарна опасност са отнесени широколистни насаждения на свежи и сухи до свежи месторастения, с подлес над 30%, както и намиращите в съседство голи площи, покрити с редка и ниска тревна растителност.

Към **V клас** с много ниска пожарна опасност са отнесени широколистни насаждения на свежи и влажни месторастения с подлес под 30%, както и намиращите в съседство голи площи, покрити с редка и ниска тревна растителност на същите месторастения.

Разпределението на площта на стопанството по клас на пожарна опасност е дадено в таблица № 63

Пожарните дялове са формирани на ниво отдел, като разпределението на отделите по участъци и пожарен клас е дадено в таблица № 63

Таблица № 63
за разпределение на отделите по участъци и клас на пожарна опасност

Клас на пожарна опасност	1 ГСУ номера на отдели	2 ГСУ номера на отдели
III	71; 72; 74; 82; 85; 89; 91; 96; 97; 99–104; 107–110	25; 28; 29; 31; 33; 37; 42; 43; 44; 49; 53; 55; 57; 58; 61–63; 112–116; 118; 121–124; 126; 127; 129–131
IV	2; 3; 5; 6; 8–16; 64–70; 73; 75– 81; 83; 84; 86–88; 90; 92–95; 98; 105; 106; 111	17–19; 21–24; 26; 27; 30; 32; 34–36; 38–41; 45–48; 50–52; 54; 56; 59; 60; 117; 119; 120; 125; 128
V	1; 4; 7	20

Свитък със съдържанието на плана за противопожарно устройство и комплект карти по противопожарно устройство на територията се предоставят на РС ПБЗН гр.Тутракан с оглед осъществяване на дейността им по контрол и методическо ръководство по опазване на горите от пожари.

2. Мероприятия за противопожарно устройство на горските територии

За предотвратяване появата на пожари, за бързото им локализиране и ограничаване са предвидени, изграждане на бариерни прегради, минерализовани ивици, провеждане на санитарни мероприятия край пътища и жп линии, изграждане на постъпи край водоеми, наблюдателни кули и хеликоптерни площадки.

Върху карти в М 1: 25 000 са нанесени съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопроектираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност, както и пътищата за движение на противопожарна техника – с червена непрекъсната линия. Използвани са и условни знаци, съгласно Приложение N 40, към чл. 121 от Наредба №6/05.02.2004 г.

2.1. Лесокултурни мероприятия – включват изграждането на система от противопожарни прегради във и около горите и около обектите в тях, както и създаването и поддръжката на насаждения с ниска пожарна опасност.

Проектирането на лесокултурните противопожарни мероприятия във вътрешността на горите е съобразно със степента на пожарната опасност на насажденията, а по периферията на горите - съобразно степента на пожарна опасност на околните територии.

Бариерни прегради – това са естествени прегради за огъня. Тази роля се изпълнява от обширните голи площи в селскостопанския фонд, шосета и дълбоки дерета. Нови бариерни прегради не са проектирани, поради голямата разпръснатост на горските територии.

Лесокултурни прегради – линейни обекти с ширина 4 м (просеки), формиращи затворени комплекси от 25 до 2 500 ха. Съществуващите лесокултурни прегради са горските пътища и просеки с обща дължина 38,7 км и по-дълбоки дерета. Проектирани са нови лесокултурни прегради с обща дължина 8,75 км. Противопожарните просеки са нанесени на противопожарните карти с прекъсната синя линия и са проектирани по границите между следните отделы:

Минерализовани ивици – линейни обекти, с ширина 3,0 м, като почвената покривка и постилка се отстранява до минералния слой. Изграждат се според предназначението си.

Съществуващите минерализовани ивици са с дължина 0,5 км. Планира се изграждането на 3.0 км нови минерализована ивица в подотдел – **16 д1, е1** и отдл **67** до градската зона, проектирана по периферията на

насажденията разположени в съприкосновение с обработваеми земи, за да се спре преминаването на пожари от съседни незалесени територии в горите.

Пътища за движение на противопожарна техника.

Всички пътища от държавната пътна мрежа, автомобилни горски пътища се считат годни за движение на специализирана противопожарна техника. На картата на противопожарните мероприятия автомобилните пътища са означени с непрекъсната червена линия.

Водоизточници за противопожарни нужди.

Всички населени места в района на дейност на ДГС „Тутракан” разполагат с противопожарни кранове за снабдяване с вода на противопожарни коли. Като водоизточниците за противопожарни нужди са предвидени да се ползват хидрантните кранове :

за I ГСУ – в с. Царев дол - 1 бр., с. Пожарево - 1 бр., с. Антимово - 1 бр., с. Търновци - 1 бр. и бетонен резервоар (50-70 куб. м.), с. Шуменци - 2 бр., с. Варненци - 2 бр., с. Белица - 4 бр., с. Бреница - 1 бр., с. Преславци - 5 бр., с. Старо село - 3 бр., с. Нова черна - 4 бр., с. Сяново - 1 бр., с. Цар Самуил - 3 бр., гр.Тутракан - 35 бр. и 4 резервоара.

За II ГСУ – в с. Долно Ряхово - 1 бр., с. Малък Преславец - 1 бр., с. Зафирово - 2 бр., с. Сокол - 1 бр., с. Суходол - 1 бр., с. Дичево - 1 бр., с. Черногор - 1 бр., с. Богданци - 1 бр., с. Косара - 1 бр. и с. Коларово - 1 бр., общо 75 бр. хидрантни кранове и 5 резервоара.

Могат да се ползват и водите на микроязовирите като водоеми за противопожарна техника. Изискванията към тях за нуждите на опазването на горите от пожари са обем минимум 40 куб. м и площадки за разполагане на автоцистерната 12 x 12 m. Пътят да е стабилизирани и да има места за обръщане. Това са язовирите при с. Антимово, с. Зафирово, рибарското селище на р. Дунав при с. Малък Преславец, с. Пожарево, с. Суходол, язовирите до 16 и 64 отдел на централното шосе Русе – Силистра и др.

Стационарни наблюдателни постове - не е предвидено изграждането на наблюдателни стационарни кули през десетилетието.

Площадки за кацане на авиационна техника – в района не са предвидени конкретни места. За тези нужди могат да бъдат използвани всички равни места на територията на стопанството, където няма електропроводи.

2.2. Други мероприятия по противопожарно устройство на територията

Това са мероприятия по изграждане на система от депа за противопожарен инвентар, телефонни постове, поставянето на предупредителни и забранителни табели и на бариери по горските пътища.

Устройство на противопожарни депа (ППД).

С цел ефикасна борба с горските пожари се предвижда поддръжка на две депа в административната сграда на стопанството в гр. Тутракан – по едно за всеки участък.

Всяко депо трябва да бъде оборудвано както следва:

Вид инвентар	Брой	Вид инвентар	Брой
Гръбна пръскачка	4	Моторни триони	2
Кофа за вода	4	Мотики	5
Лопати	10	Железни гребла	5
Брадви	3	Тупалки гумени	15
Кирки	3	Моторна помпа	1
Електрически фенери	5	Шлангове - метра	200
Съд с 200 л вода	1	Радиостанции	4
Съдове за питейна вода x10 л	5		

Поставяне на предупредителни табели и плакати с противопожарно съдържание.

Планирано е поставянето на табели с противопожарно съдържание на подходящи места покрай населени места, вилни зони и курортни местности, места за паркиране, отдиш и палене на огън в горските територии или в непосредствена близост до тях, на входовете в по-големи горски масиви независимо от класа на пожарна опасност.

Планира се направата общо на 40 броя табели, по 20 за всеки стопански участък.

Места за почивка, паркиране и палене на огън

Такива пунктове се проектират през 3–5 км по пътища минаващи през горите, но се разполагат извън обсега на горски култури и други силно застрашени от пожар горски площи. За тези места се проектира прокарването на минерализовани ивици, които да ги изолират от съседните горски площи и поддържане на санитарна ивица широка 10-20 м., редовно почистване от трева, шума и други леснозапалими отпадъци. Проектира се и устройване на минерализовани площадки за палене на огън или на огнища изградени от подръчни средства (камъни). За територията на стопанството такива места са времените ловни хижи на ловните дружинки.

Организация на патрулно наблюдателна служба и осигуряване на средства за връзка.

В пожароопасните горски площи се предвижда организиране на стационарни наблюдателни пунктове или чрез патрулиране.

През пожароопасния сезон е необходимо, назначаването на един пожаронаблюдател, снабден с транспорт и мобилен телефон.

Телефонни постове – добре изградената мобилна телефонна мрежа и ползването ѝ от всички служители на стопанството и голям брой абонати в района на стопанството, подsigурява добра комуникация и бързо сигнализиране за възникнали пожари.

Срокът за действие на плана за противопожарно устройство е 10 години.

Мероприятията по строежа на новите противопожарни съоръжения се извършват през първите три години на ревизионния период, като необходимите средства се осигуряват с оглед спазването на този срок.

През пожароопасния сезон в административната сграда на стопанството да се осигури денонощно дежурство, като дежурния да разполага с телефон, оперативен план за действие и МПС.

Необходимо е всички служители и горски работници, периодически да се инструктират и запознават с правилника за противопожарна безопасност.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари.

Общата площ върху която ще се осигури противопожарна охрана и наблюдение на ТП-ДГС Тутракан е 11 454,1 ха. За провеждане на предвидените противопожарни мероприятия, за десетилетието са необходими 310 000 лева или годишно по 31 000 лева.

- за пожаронаблюдатели (включително заплати) – 50 000 лв.
- за поддържане на 2 противопожарните депа – 3 000 лв.
- за изработване и поставяне на предупредителни табели и плакати с противопожарно съдържание – 5 000 лв.
- за други разходи – 5 000 лв.